

**Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Radymnie
według stanu na dzień 31.12.2018 roku.**

I. Informacje ogólne

1. Bank Spółdzielczy w Radymnie z siedzibą w Radymnie, ul. Złota Góra 25, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2018 roku.
2. W 2018 roku BS w Radymnie prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:
 - 1) Centrala w Radymnie, ul. Złota Góra 25, 37-550 Radymno,
 - 2) Punkt Kasowy Banku Spółdzielczego w Radymnie, ul. Rynek 8, 37-550 Radymno,Bank Spółdzielczy w Radymnie na dzień 31.12.2018 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

II Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

1. BS stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- 2) metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego.

2. Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, zalicza się:

- 1) ryzyko kredytowe (w tym koncentracji zaangażowań, ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych),
- 2) ryzyko płynności i finansowania,
- 3) ryzyko stopy procentowej,
- 4) ryzyko operacyjne wraz z ryzykiem IT oraz prawnym i modeli,
- 5) ryzyko wyniku finansowego/biznesowe.

3. W Banku funkcjonuje Strategia zarządzania ryzykiem, która stanowi załącznik nr 1 do niniejszej informacji. Ponadto w Banku funkcjonują polityki, instrukcje i zasady w zakresie zarządzania następującymi rodzajami ryzyka:

- 1) kredytowego
- 2) operacyjnego

- 3) braku zgodności
- 4) stopy procentowej
- 5) płynności.

Polityki dla w/w ryzyk stanowią załączniki do niniejszej informacji:

- Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych - załącznik nr 2,
- Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym – załącznik nr 3,
- Polityka zgodności - załącznik nr 4
- Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej - załącznik nr 5,
- Polityka zarządzania ryzykiem płynności i finansowania - załącznik nr 6,
- Polityka zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Radymnie - załącznik nr 7
- Polityka zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Radymnie – załącznik nr 8

Ponadto Bank posiada:

- Politykę zarządzania kapitałem stanowiącą załącznik nr 9,
- Politykę kredytową, która stanowi załącznik nr 10.
- Polityka wynagrodzeń osób istotnie wpływających na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Radymnie - załącznik nr 11

4. W Banku wdrożono następujące metody zarządzania ryzykami:

A. Ryzyko kredytowe - ryzyko, że klient/kontrahent w wyniku braku zdolności lub gotowości spłaty zobowiązania nie wywiąże się z warunków umowy; ryzyko kredytowe powstaje w każdej sytuacji, gdy bank udziela środków lub podejmuje takie zobowiązanie umowne (bądź też zobowiązanie takie wynika z innych okoliczności), bez względu na to, czy zaangażowanie jest wykazane w bilansie.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie stabilnego i na założonym w planie finansowym poziomie wyniku finansowego oraz adekwatnych do rodzaju i rozmiarów działalności funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo Banku.

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza:

- ryzykiem kredytowym,
- ryzykiem koncentracji zaangażowań,
- ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
- ryzykiem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.

Sposób identyfikacji oraz pomiaru ryzyka kredytowego określony jest w obowiązujących w Banku regulacjach:

- „Zasady identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Radymnie”,
- „Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Radymnie”,
- „Instrukcja obsługi arkuszy Analiza ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka koncentracji, ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ryzyka EKZH ”
- „Zasady ustalania i monitorowania limitów koncentracji zaangażowań i zaangażowań kapitałowych w Banku Spółdzielczym w Radymnie”
- „Polityka kredytowa Banku Spółdzielczego w Radymnie”
- „Polityka zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Radymnie”
- „Polityka zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Radymnie”.

Bank identyfikuje oraz monitoruje ryzyko kredytowe z tytułu koncentracji związane ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku:

- 1) wobec pojedynczych podmiotów oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie;
- 2) w ten sam sektor gospodarczy;
- 3) w ten sam rodzaj zabezpieczenia;
- 4) wobec tego samego produktu;
- 5) w ten sam region geograficzny

6) w tę samą grupę podmiotów w należnościach od podmiotów niefinansowych.

W odniesieniu do portfela kredytowego, Bank stosuje i monitoruje limity koncentracji zaangażowań. Limity te przedstawia załącznik nr 12.

W przypadku, gdy zaangażowanie w którykolwiek limit zbliży się do wartości granicznej, Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych informuje o powyższym fakcie członka Zarządu odpowiedzialnego za pion handlowy, który następnie przekazuje pracownikom działu handlowego informację o konieczności sprawdzenia, czy zaangażowanie z tytułu nowej transakcji nie spowoduje przekroczenia obowiązujących w Banku limitów.

Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych sporządza w cyklach miesięcznych informację o osiągnięciu lub przekroczeniu limitów koncentracji zaangażowań.

W Banku funkcjonuje struktura organizacyjna dostosowana do skali, profilu oraz złożoności prowadzonej przez bank działalności zatwierdzona przez Radę Nadzorczą.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami w proces zarządzania ryzykiem kredytowym zaangażowani są:

1) Rada Nadzorcza Banku:

- a) Nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem kredytowym,
- b) zatwierdza Strategię Banku oraz Politykę Kredytową, która określa poziom ryzyka kredytowego (tzw. apetytu na ryzyko kredytowe), a także nadzoruje ich przestrzeganie.
- c) pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem kredytowym podejmowanym przez Bank.
- d) otrzymuje sprawozdanie z realizacji strategii i polityki zarządzania ryzykiem kredytowym,
- e) wykorzystuje wyniki kontroli wewnętrznej i audytu do oceny efektywności procesu Zarządzania ryzykiem kredytowym.
- f) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i funkcjonowaniem systemu zarządzania ryzykiem kredytowym.
- g) Ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem kredytowym.
- h) Raz na kwartał, analizuje raporty o sytuacji Banku pod względem ryzyka kredytowego, wykorzystaniu limitów ostrożnościowych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania tym ryzykiem, wyników testów warunków skrajnych, oraz zapewnia, by Zarząd Banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów,

2) Zarząd Banku:

- a) odpowiada za stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, oraz za realizację Strategii oraz Polityki Banku w zakresie ryzyka kredytowego, a także sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem,
- b) analizując oraz podejmując decyzje dotyczące ryzyka kredytowego ma na uwadze interakcje między tym ryzykiem, a innymi ryzykami uznanymi przez Bank za istotne,
- c) dostosowuje strukturę organizacyjną Banku oraz stopień zaawansowania metod zarządzania ryzykiem kredytowym do skali, charakteru i rozmiaru prowadzonej działalności, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka banku.
- d) sprawuje kontrolę nad stworzeniem odpowiedniego systemu raportowania dla Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku. System raportowania ma ujednoliczoną formę i jest określony w załączniku nr.2 – „Wykaz raportów dotyczących ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych” do Zasad identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego.
- e) odpowiada za dostosowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu,
- f) odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych (zapewniających sprawne gromadzenie i przetwarzanie informacji dla celów zarządzania ryzykiem kredytowym) oraz dobór personelu do zarządzania tymi ryzykami,
- g) dokonuje co roku, we współpracy ze stanowiskiem ds. analiz i ryzyk bankowych weryfikacji założeń polityki zarządzania ryzykiem kredytowym oraz obowiązujących w tym zakresie procedur, ocenia, analizuje wyniki, mechanizmy kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem, wprowadzając w razie potrzeby (w razie istotnych zmian profilu działalności Banku, zmiany obowiązujących przepisów prawa lub zasadniczych zmian sytuacji rynkowej) niezbędne korekty i udoskonalenia,
- h) Zarząd Banku zarządza ryzykiem w Banku w ramach przypisanych mu obowiązków, oraz na poziomie działalności operacyjnej i poziomie zarządzania ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub komórkach organizacyjnych (Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych).

3) Komitet Kredytowy Banku opiniuje w szczególności:

- a) propozycje transakcji kredytowych przekraczających kwotę 100.000 zł łącznego zaangażowania;

- b) propozycje transakcji kredytowych, jeśli charakteryzują się odstępstwami od procedur obowiązujących w Banku;
 - c) propozycje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do poszczególnych kategorii ryzyka w oparciu o kryterium ekonomiczno-finansowe;
 - d) propozycje restrukturyzacji i windykacji oraz odpisów i umorzeń należności trudnych.
- 4) Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych:
- a) monitoruje przestrzeganie akceptowanego poziomu ryzyka kredytowego,
 - b) identyfikuje zagrożenia mające wpływ na ryzyko kredytowe Banku oraz dokonuje pomiaru i kontroli ryzyka, zgodnie z regulacjami przyjętymi przez Radę Nadzorczą i Zarząd Banku,
 - c) wydaje zalecenia mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka kredytowego Banku,
 - d) raportuje w zakresie poziomu ryzyka kredytowego dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
 - e) przy współpracy z Zarządem okresowo weryfikuje politykę i procedury dotyczące zarządzania ryzykiem kredytowym oraz obowiązujące limity.

Ponadto uczestniczy w :

- 1) opracowaniu Strategii Banku między innymi w części dotyczącej ryzyka kredytowego,
 - 2) opracowaniu Planu ekonomiczno - finansowego między innymi w części dotyczącej ryzyka kredytowego.
 - 3) opracowaniu polityki zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 5) Analityk Kredytowy:
- a) dokonuje weryfikacji wiarygodności klientów, oceny zdolności kredytowej oraz adekwatności proponowanych zabezpieczeń w oparciu o dokumenty złożone wraz z wnioskiem o kredyt,
 - b) korzysta z zewnętrznych oraz wewnętrznych baz danych w celu ustalenia wiarygodności oraz oceny zdolności kredytowej klientów,
 - c) weryfikuje dokumentację kredytową pod kątem kompletności, poprawności i wiarygodności,
 - d) weryfikuje zgodność umów kredytowych z decyzjami kredytowymi,
 - e) dokonuje niezależnej weryfikacji oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy i zabezpieczeń oraz propozycji w zakresie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych,

- f) współpracuje ze stanowiskiem ds. analiz i ryzyk bankowych w zakresie projektowania procedur oceny ryzyka kredytowego,
- g) współuczestniczy w tworzeniu regulacji wewnętrznych w zakresie ryzyka kredytowego.

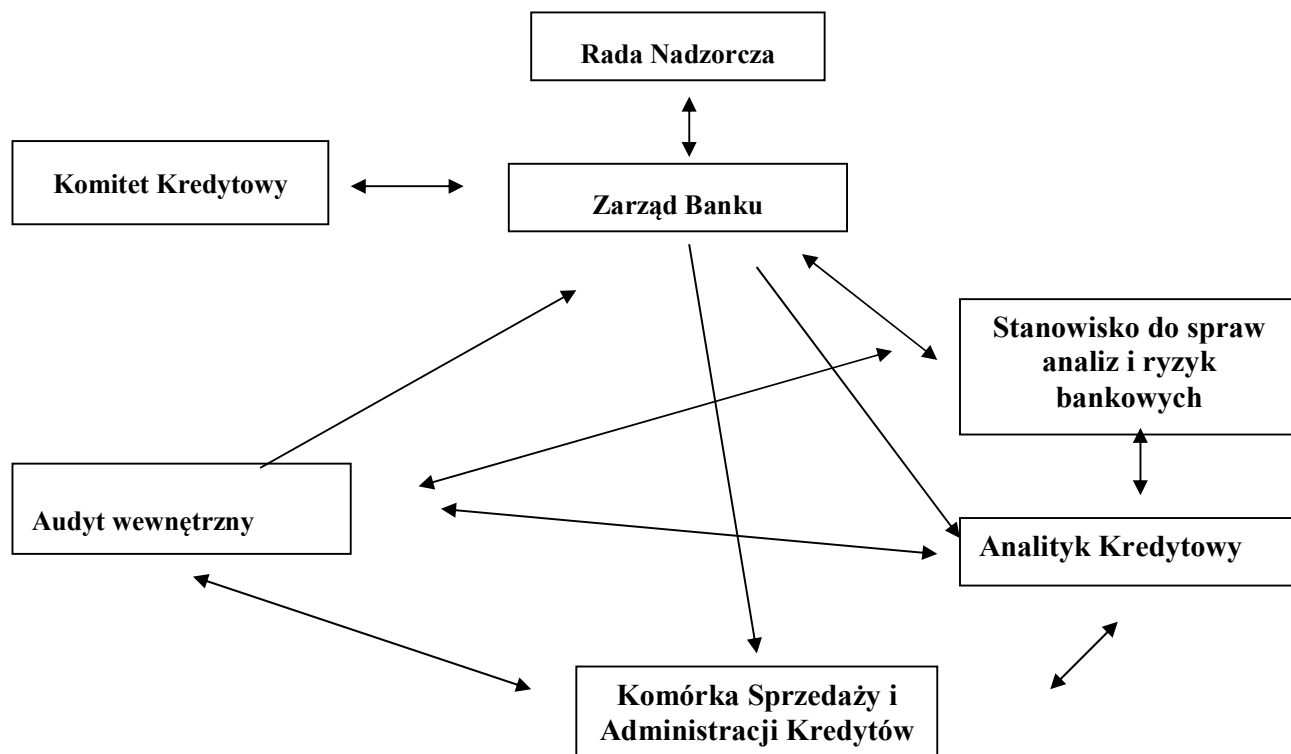
Pracownicy Komórki Sprzedaży i Administracji Kredytów uczestniczący w procesie kredytowania powinni posiadać odpowiednie kwalifikacje oraz wiedzę umożliwiającą m.in. :

- 1) identyfikowanie, mierzenie i kontrolowanie ryzyka towarzyszącego procesowi kredytowania,
- 2) prowadzenie właściwego monitoringu ekspozycji kredytowych, zabezpieczeń i sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorców i utrzymywanie z nimi stałej współpracy, (jako opiekun klienta)
- 3) przygotowywanie propozycji klasyfikacji ekspozycji kredytowych
- 4) badanie terminowości spłaty kredytów,
- 5) przestrzeganie stosownych przepisów oraz wprowadzanie w życie polityki zarządzania ryzykiem kredytowym Banku.
- 6) rzetelna ocena zdolności kredytowej klientów
- 7) umiejętna ocena możliwości kredytowania

Każdy pracownik Banku zobowiązany jest do:

- a. realizacji Strategii Banku w zakresie pozyskiwania depozytów i udzielania kredytów,
- b. zgłaszania kierownictwu Banku informacji o niepokojących sygnałach, dotyczących pogarszania się sytuacji finansowej kredytobiorców, co może wpłynąć niekorzystnie na sytuację Banku (obserwacja zachowań klientów),
- c. dbania o jak najlepszy wizerunek Banku, oraz do rzetelnej obsługi klientów, (kształtowania pozytywnych relacji z klientami Banku).

Poniżej przedstawiamy schemat organizacyjny zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Radymnie.

Alokacja funduszy własnych Banku na poszczególne ryzyka odbywa się zgodnie z zasadami Nowej Umowy Kapitałowej, regulacjami KNF oraz wewnętrznymi przepisami Banku.

Proces alokacji kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe oraz ryzyko koncentracji zaangażowań przedstawiony został w „Polityce zarządzania kapitałem w Banku Spółdzielczym w Radymnie” stanowiącej załącznik nr 9.

B. Ryzyko płynności i finansowania

Ryzyko płynności - jest to ryzyko braku możliwości wywiązania się z bieżących zobowiązań Banku, wskutek braku aktywów o dużej płynności (gotówki, środków na rachunku bieżącym Banku, lokat krótkoterminowych, łatwo zbywalnych papierów wartościowych) lub możliwości zaciągnięcia dodatkowych zobowiązań, jak również ryzyko, że Bank będzie zmuszony sprzedać aktywa mniej płynne ze stratą, aby zaspokoić zapotrzebowanie na środki płynne, np. z tytułu wycofania depozytów lub udzielania kredytów. Ryzyko płynności jest jednym z najważniejszych ryzyk w działalności Banku.

Ryzyko finansowania - zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem

niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio - i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Obowiązujące w Banku procedury w zakresie zarządzania ryzykiem płynności to:

- „Zasady zarządzania płynnością bieżącą w Banku Spółdzielczym w Radymnie”
- „Polityka zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Radymnie”
- „Zasady identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Radymnie”
- „Instrukcja obsługi arkuszy analitycznych służących do sporządzania analizy ryzyka płynności i finansowania”.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka płynności jest:

- a) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- b) zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich wymagalności, oraz zapewniający wypełnienie nadzorczych miar płynności,
- c) optymalizacja realizowanego dochodu przy równoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa płynności,
- d) zapobieganie sytuacjom kryzysowym (zachwianiu płynności).

W bieżącej działalności Banku należy dążyć do wydłużenia średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów oraz do pozyskiwania środków obcych stabilnych tak, aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym, Bank dąży do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby były one optymalne pod kątem eliminowania negatywnych zjawisk w zarządzaniu płatnością i uwzględniały przyjęte przez Bank limity koncentracji, zakładające ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.

Celem polityki zarządzania ryzykiem płynności nie jest przetrwanie sytuacji kryzysowej, lecz w głównej mierze zapobieganie takiej sytuacji. Bank, aby spełnić powyższy cel, jest

zobowiązany do zapewnienia terminowej realizacji bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych).

Przez zarządzanie ryzykiem płynności rozumie się proces kształtowania struktury ilościowej (zróżnicowanie składników zarówno pasywów, jak i aktywów), w celu zapewnienia płynności finansowej Banku, przy jednoczesnym osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego.

W ramach pomiaru ryzyka płynności Bank dokonuje oceny jakości źródeł finansowania, polegającej na:

- 1) określeniu stabilności pasywów - ustaleniu wielkości osadów na rachunkach oraz depozytów niestabilnych, a także zbadaniu przyczyn występowania chwiejności depozytów;
- 2) ustalaniu zrywalności depozytów terminowych - udziału depozytów zlikwidowanych przed terminem w depozytach terminowych ogółem; monitorowaniu zrywalności poddawane są depozyty podmiotów finansowych niebankowych, gospodarstw domowych, podmiotów gospodarczych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, oraz instytucji sektora rządowego i samorządowego, których wartość jest równa lub większa od kwoty 10 tys. zł. Poza ograniczeniem kwotowym, jako depozyt zerwany przed terminem uważa się depozyt, którego likwidacja nastąpiła po 15 dniach od terminu zapadalności bądź wymagalności;
- 3) zbadaniu koncentracji depozytów według grup podmiotowych;
- 4) analizie „największych deponentów” pod kątem stabilności bazy posiadanych przez nich depozytów oraz udziału tych depozytów w depozytach ogółem,

Analizy „największych deponentów” sporządza się w dwóch następujących układach:

- a) gdy łączna kwota depozytów jednego klienta jest większa niż:
 - 0,5 % depozytów ogółem dla gospodarstw domowych,
 - 1,0 % depozytów ogółem dla podmiotów finansowych (nie bankowych), podmiotów gospodarczych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych oraz instytucji sektora rządowego i samorządowego;
- 5) analizie depozytów osób wewnętrznych pod kątem ich stabilności oraz udziału w depozytach ogółem,
- 6) analizie „dużych depozytów” pod kątem ich stabilności i udziału w depozytach terminowych ogółem,

7) analizę kredytów, czy rat kredytów spłaconych przed terminem zapadalności oraz udziału tych spłat w kredytach ogółem. Monitorowaniu przedterminowej spłaty poddawane są kredyty podmiotów finansowych nie bankowych, gospodarstw domowych, podmiotów gospodarczych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych oraz instytucji sektora rządowego i samorządowego, których wartość jest równa lub większa od kwoty 10 tys. zł; poza ograniczeniem kwotowym, za spłatę przed terminem zapadalności uważa się spłatę w terminie powyżej 30 dni przed terminem zapadalności.

1. Instrumentami całościowego zarządzania ryzykiem płynności Banku są następujące globalne limity ostrożnościowe, ograniczające to ryzyko:

Wyszczególnienie	Limit
Wskaźniki płynności	
Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni	min 0,60
Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca	min 1,00
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	min 1,00
Wskaźnik płynności do 6 miesięcy	min 1,00
Wskaźnik płynności do 1 roku	min 1,00
Wskaźnik płynności do 2 lat	min 1,00
Wskaźnik płynności do 5 lat	min 1,00
Wskaźnik płynności do 10 lat	min 1,00
Wskaźnik płynności do 20 lat	min 1,00
Wskaźnik płynności powyżej 20 lat	min 0,90
Wskaźniki zabezpieczenia płynności	
Aktywa płynne / Aktywa wg wartości bilansowej [%]	min 23
Aktywa płynne / Depozyty niestabilne (ponad osad) [%]	min 100
Aktywa płynne / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	min 100
Kredyty wg wartości nominalnej / Aktywa wg wartości bilansowej [%]	max 60
Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa wg wartości bilansowej [%]	max 10
Wskaźniki stabilności bazy depozytowej Banku	
Depozyty stabilne / Aktywa wg wartości bilansowej [%]	min 50
Depozyty niestabilne / Aktywa wg wartości bilansowej [%]	max 30
Procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%]	max 25
Zobowiązania wobec sektora finansowego / Aktywa wg wartości bilansowej [%]	max 10

Kredyty i pożyczki otrzymane od sektora finansowego / wg wartości bilansowej [%]	max 10
Wskaźniki finansowania aktywów	
Depozyty od banków / Aktywa wg wartości bilansowej [%]	max 10
Depozyty / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%]	min 100
Depozyty / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	min 95
Depozyty stabilne / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%]	min 90
Depozyty stabilne / Kredyty i zob. pozabilansowe udzielone [%]	min 85
Aktywa trwałe według wartości bilansowej / Fundusze własne [%]	max 30
Wskaźniki finansowania aktywów długoterminowych	
Depozyty stabilne (50% ich wartości) + Fundusze własne / Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i realiz. gwarancji o pierwotnym terminie zapadalności powyżej 5 lat [%]	min 200
Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i realiz. gwarancji o pierwotnym terminie zapadalności powyżej 5 lat / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje ogółem wg wartości bilansowej [%]	max 45

2. Analizie i kontroli bieżącej podlegają wskaźniki wynikające z uchwały 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, i tak:

1) Dla sumy bilansowej Banku nie przekraczającej kwoty 200 mln zł:

Wyszczególnienie	Limit nadzorczy	Limit wewnętrzny
Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem (M1)	0,20	0,23
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (M2)	1,00	2,00

2) Jeśli suma bilansowa Banku przekroczy kwotę 200 mln zł:

Wyszczególnienie	Limit nadzorczy	Limit wewnętrzny
Luka płynności krótkoterminowej (M1)	0,00	> 0,00 tys. zł
Współczynnik płynności krótkoterminowej (M2)	1,00	1,10
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (M3)	1,00	1,10
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4)	1,00	1,10

3. Oprócz powyższych limitów ostrożnościowych, analizie i kontroli podlegają następujące wskaźniki wynikające z rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr

575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych:

Wyszczególnienie	Limit nadzorczy	Limit wewnętrzny
Wskaźniki płynności krótkoterminowej (LCR - Liquidity Coverage Ratio)	od 01.01.2018 r. min 100 %	min 110%
Wskaźniki stabilnego finansowania (NSFR - Net Stable Funding Ratio)	brak	Brak

Analizie podlegają także:

- wskaźnik odnawialności depozytów terminowych sektora niefinansowego,
- wskaźnik odnawialności depozytów terminowych instytucji sektora rządowego i samorządowego,
- wskaźnik odnawialności kredytów w rachunkach bieżących,
- wskaźnik odnawialności kredytów w rachunkach oszczędnościowo - rozliczeniowych

4. Limity ograniczające bieżące zarządzanie płynnością:

Lp.	Wyszczególnienie	Limit
1	Limit środków pieniężnych w kasach Banku	Max 1 mln zł Dopuszcza się zwiększenie limitu sezonowo do 1 100 tys. zł

Powyższe limity ostrożnościowe uwzględniają całościowe narażenie Banku na ryzyko płynności. W okresach rocznych Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych dokonuje weryfikacji wszystkich obowiązujących w Banku limitów ostrożnościowych związanych z ryzykiem płynności i finansowania, w kontekście zgodności z przyjętymi celami strategicznymi działania Banku i dopuszczalnym poziomem ryzyka płynności oraz proponuje Zarządowi ich ewentualną zmianę.

Stanowisko ds. Analiz i Ryzyk Bankowych weryfikuje adekwatność ustanowionych limitów oraz sporządza okresowe raporty dotyczące ryzyka płynności i finansowania, gdzie stałym elementem jest raport wykorzystania wszystkich obowiązujących w Banku limitów z zakresu ryzyka płynności.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania zaangażowani są:

1. Rada Nadzorcza Banku:

- a) Nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.
- b) Zatwierdza Strategię Banku, Plan Ekonomiczno – Finansowy i Plan pozyskania długoterminowych źródeł finansowania oraz nadzoruje ich przestrzeganie.
- c) Nie rzadziej niż raz na kwartał, analizuje raporty o poziomie płynności Banku, ponoszonym przez Bank ryzyku płynności i finansowania, wykorzystaniu limitów ostrożnościowych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, oraz zapewnić, by Zarząd Banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów,
- d) Określa akceptowany ogólny poziom ryzyka płynności i finansowania Banku (tzw. apetyt na ryzyko),
- e) Pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania podejmowanym przez Bank.
- f) Winna zostać niezwłocznie poinformowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka, w szczególności:
 - wzrastającym kosztem finansowania,
 - wzrastającą koncentracją pozycji istotnych dla ryzyka płynności i finansowania,
 - wzrastającą luką płynności,
 - zmniejszeniem się dostępu do alternatywnych źródeł finansowania,
 - znaczącym i/lub notorycznym przekraczaniem limitów związanych z ryzykiem płynności i finansowania,
 - spadkiem nadwyżki aktywów o wysokiej płynności,
 - zmianami warunków rynkowych, które mogą wskazywać na przyszłe zagrożenia w zakresie płynności.
- g) W ramach Analizy realizacji strategii i polityk otrzymuje za każde półrocze sprawozdanie zarządu zawierające informację o realizacji polityki zarządzania ryzykiem płynności.

2. Zarząd Banku:

- a) Odpowiada za stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania (opracowanie pisemnych zasad oraz procedur), oraz za realizację

- Strategii Banku, Planu Ekonomiczno - Finansowego Banku w zakresie ryzyka płynności, a także sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem,
- b) Odpowiada za ustanowienie procesu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej w normalnych warunkach jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych,
 - c) Dostosowuje strukturę organizacyjną Banku oraz stopień zaawansowania metod zarządzania ryzykiem płynności i finansowania do charakteru, rozmiaru i skali prowadzonej działalności banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka banku,
 - d) Precyzyjnie i jednoznacznie określa tolerancję ryzyka płynności i finansowania adekwatną do strategii działalności,
 - e) Sprawuje kontrolę nad stworzeniem odpowiedniego systemu raportowania dla Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku. System raportowania, ma ujednoliczoną formę i jest określony w załączniku nr.2 – „Wykaz raportów dotyczących ryzyka płynności i finansowania”,
 - f) Odpowiada za dostosowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu,
 - g) Odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych (zapewniających sprawne gromadzenie i przetwarzanie informacji dla celów zarządzania ryzykiem płynności i finansowania) oraz dobór personelu do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
 - h) Dokonuje co roku, we współpracy ze stanowiskiem ds. analiz i ryzyk bankowych weryfikacji założeń polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz obowiązujących w tym zakresie procedur, ocenia, analizuje wyniki, mechanizmy kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem, wprowadzając w razie potrzeby (w razie istotnych zmian profilu działalności Banku lub zasadniczych zmian sytuacji rynkowej) niezbędne korekty i udoskonalenia,
 - i) Zarządza ryzykiem w Banku w ramach przypisanych mu obowiązków, oraz na poziomie działalności operacyjnej i poziomie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub komórkach organizacyjnych,

j) Wyznacza osobę zajmującą stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych, która będzie odpowiedzialna za proces zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku.

k) Realizuje działania awaryjne wynikające z planów awaryjnych,

Osobą bezpośrednio nadzorującą skuteczność procesu zarządzania ryzykiem płynności, przestrzeganie zasad, procedur, limitów, realizacji planu ekonomiczno – finansowego oraz strategii banku w zakresie ryzyka płynności jest Prezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Radymnie.

3. Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych:

a) Utrzymuje środki na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w ilości zapewniającej wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań Banku,

b) Bieżąco zarządza środkami pieniężnymi w kasach Banku,

c) Analizuje i monitoruje strukturę bilansu Banku w aspekcie ponoszonego ryzyka płynności oraz kontroluje przestrzeganie przyjętych w tym zakresie norm ostrożnościowych,

d) Oblicza i utrzymuje poziom nadzorczych miar płynności,

e) Utrzymuje krótkoterminową, średnioterminową i długoterminową płynność Banku,

f) Maksymalizuje dochody z przeprowadzanych transakcji (zapewnia maksymalizację dochodów, przy jednoczesnym utrzymaniu bezpiecznego poziomu ryzyka płynności i finansowania),

g) Odpowiada za prawidłowość i bezpieczeństwo zawieranych transakcji,

h) Identyfikuje zagrożenia mające wpływ na płynność finansową Banku, oraz dokonuje pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka związanego z płynnością, zgodnie z procedurami zatwierdzonymi przez Zarząd Banku,

i) Uczestniczy w opracowaniu polityki zarządzania płynnością oraz Strategii Banku,

j) Uczestniczy w opracowaniu Planu Ekonomiczno - Finansowego, przy uwzględnieniu ustalonych limitów ostrożnościowych,

k) Uczestniczy w procesie weryfikacji Polityki Zarządzania płynnością oraz obowiązujących w tym zakresie procedur jak również planów awaryjnych pod kątem zakresu działań i współpracy komórek i jednostek organizacyjnych, w celu zapewnienia spójności działań,

l) Realizuje działania awaryjne wynikające z planu awaryjnego,

m) Sporządza miesięczne pisemne raporty zawierające ocenę ryzyka płynności i finansowania wraz ze stosownymi wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku,

n) Monitoruje wykorzystanie wartości granicznych limitów.

4. Każdy pracownik Banku zobowiązany jest do:

- a) Realizacji Strategii Banku, Planu Ekonomiczno - Finansowego Banku w zakresie pozyskiwania depozytów i udzielania kredytów,
- b) Zgłaszania kierownictwu informacji o niepokojących sygnałach, mogących wpłynąć niekorzystnie na sytuację Banku (obserwacja zachowań klientów),
- c) Dbania o jak najlepszy wizerunek Banku, oraz do rzetelnej obsługi klientów,
- d) Kształtowania pozytywnych relacji z klientami Banku.
- e) Realizacji planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania.

Proces alokacji kapitału wewnętrznego na ryzyko płynności przedstawiony został w „Polityce zarządzania kapitałem w Banku Spółdzielczym w Radymnie” stanowiącej załączniki nr 9.

C. Ryzyko stopy procentowej - jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku (głównie wyniku odsetkowego) oraz posiadanych kapitałów (funduszy) na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku w zakresie rynkowych stóp procentowych.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczenie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej odbywa się w oparciu o opracowane w Banku strategie i procedury tj.:

1. „Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Radymnie”.
2. „Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Radymnie”.
3. „Instrukcję sporządzania arkuszy do analizy ryzyka stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Radymnie”.

Wewnętrzne regulacje Banku dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej, uwzględniają kluczowe zagadnienia zawarte w rekomendacjach nadzorczych. Pomiaru ryzyka dokonuje Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych, sporządzając w cyklach miesięcznych. Raport z analizy ryzyka stopy procentowej przekazuje go Zarządowi i Radzie Nadzorczej odpowiednio w cyklach miesięcznych i kwartalnych.

W ramach ryzyka stopy procentowej wyodrębnia się cztery zasadnicze kategorie ryzyka: ryzyko bazowe, ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyko krzywej dochodowości oraz ryzyko opcji klienta.

Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania.

Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania wynika z różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych posiadających różne okresy przeszacowania stóp procentowych.

Ryzyko krzywej dochodowości polega na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku.

Ryzyko opcji klienta wynika z prawa (nie obowiązku) posiadanego przez klienta do zmiany wielkości i harmonogramu przepływów gotówkowych aktywów, pasywów lub pozycji pozabilansowych Banku.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- metodę luki stopy procentowej (jako podstawowe narzędzie analityczne),
- metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej,
- metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej Banku.

Najważniejsza część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż w największym stopniu wpływa na poziom zmian wyniku odsetkowego.

Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na:

- 1) porównaniu, metodą luki stopy procentowej, wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów przeszacowywanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne,
- 2) wyliczaniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych.

W ramach analizy ryzyka stopy procentowej sporządzane są m.in. następujące zestawienia:

- 1) struktura aktywów i pasywów według rodzajów zastosowanych stawek referencyjnych, wraz ze średnimi nominalnymi stopami procentowymi oraz średnimi wskaźnikami zmian w stosunku do stóp referencyjnych,
 - 2) wielkość niedopasowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stawek referencyjnych (w układzie rodzajowym) w poszczególnych przedziałach czasowych,
 - 3) wyliczone zmiany dochodu odsetkowego w okresie 12-miesięcznym.
 - 4) informacja o poziomie (stopniu) wykorzystania poszczególnych limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej, o przekroczeniach i podjętych działaniach,
 - 5) inne informacje ważne z punktu widzenia zarządzania ryzykiem stopy procentowej.
2. Bank dokonuje analizy wariantów wpływu zmiany stóp referencyjnych na dochód odsetkowy w skali 12 miesięcy, przyjmując skalę zmian od (-) 200, (-) 100, (-) 50, (-) 25 punktów bazowych do (+) 25, (+) 50, (+) 100, (+) 200 punktów bazowych.

W odniesieniu do ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym Bank przeprowadza test warunków skrajnych polegający na zmianie wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy spowodowanego nagłą, niespodziewaną zmianą stóp procentowych o 200 punktów bazowych. Bank wykorzystuje wyniki testu warunków skrajnych w celu uzyskania informacji na temat wielkości ryzyka na jakie narażony jest Bank oraz do podejmowania decyzji w zakresie wpływu potencjalnych zmian stóp procentowych na bieżące wyniki Banku z równoczesnym odniesieniem do zmian w poziomie funduszy własnych. Wyniki testu warunków skrajnych poddane są bieżącemu monitorowaniu, jak też objęte są systemem limitów, w celu ograniczania poziomu ryzyka stopy procentowej.

Analiza ryzyka stopy procentowej sporządzana jest przez Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych, w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po okresie podlegającym analizie i przekazywana jest Zarządowi w cyklach miesięcznych, natomiast Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych.

Profil ryzyka stopy procentowej w Banku określa możliwe do zaakceptowania przez Bank narażenie na ryzyko, w zakresie czterech wyodrębnionych kategorii ryzyka stopy procentowej.

Kategoria ryzyka stopy procentowej	Dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko
1. Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania i ryzyko bazowe – ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów	max 5% funduszy własnych Banku (liczonych na dzień analizy, test określający zmianę wyniku

oprocentowanych i pasywów oprocentowanych oraz ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych (rynkowych i podstawowych NBP) w oparciu, o które wyznaczane jest oprocentowanie produktów / instrumentów generujących przychody / koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach.	odsetkowego w perspektywie 12 miesięcy przy założeniu zmiany stóp procentowych o 1 p.p.)
2. <u>Ryzyko krzywej dochodowości</u> – ryzyko polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi danego rynku lub indeksu odnoszącymi się do różnych terminów przeszacowania (w powyżej 3 miesięcy), które może przyczynić się do nasilenia efektu niedopasowania terminów przeszacowania.	Niekorzystny wpływ zmian kształtu krzywej dochodowości na wynik odsetkowy max 1,5% funduszy własnych (badanie wpływu zmian krzywej dochodowości zgodnie z założeniami przyjętymi w procedurze zarządzania ryzykiem stopy procentowej).
3. <u>Ryzyko opcji klienta</u> – ryzyko wynikające z wpisanych w produkty oferowane przez Bank praw klienta do wcześniejszej spłaty kredytu lub wycofania depozytu	Strata na wyniku odsetkowym z tytułu spadku marży max 1,5% funduszy własnych (badanie wpływu ryzyka opcji klienta zgodnie z założeniami przyjętymi w procedurze zarządzania ryzykiem stopy procentowej).
4. <u>Zmiana wartości ekonomicznej banku</u> – zmiana wyceny bieżącej aktywów i pasywów oprocentowanych na skutek zmian stóp procentowych o 2 p.p.	Zmiana wartości ekonomicznej w skali 12 miesięcy max 3% funduszy własnych (badanie wpływu zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną banku, zgodnie z metodyką przyjętą w procedurze zarządzania ryzykiem stopy procentowej).

Obowiązujące w Banku limity na dzień 31.12.2018 r. dotyczące ryzyka stopy procentowej to:

- 1) Limit wskaźnika: luka skumulowana / wartość bilansowa aktywów (ryzyko Limit wskaźnika: luka skumulowana / wartość bilansowa aktywów ustalony na poziomie 25%)
- 2) Limity niedopasowania w przedziałach powyżej 12 m-cy (zmiana ilości przedziałów):
 - a. Limit niedopasowania w przedziałach powyżej 1 - 2 lat ustalony na poziomie 8% funduszy własnych,
 - b. Limit niedopasowania w przedziałach powyżej 2 - 5 lat ustalony na poziomie 10% funduszy własnych,
 - c. Limit luki w przedziale powyżej 5 lat ustalony na poziomie 17% funduszy własnych,

Powyższe limity dają możliwość angażowania się Banku w inwestycje o stałych stopach procentowych z terminami zapadalności/wymagalności powyżej 12 miesięcy;

- 3) Limit zmiany wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do funduszy własnych przy zmianie stóp procentowych o 100 p.b. ustanowiony w wysokości 5%.
- 4) Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka bazowego w relacji do funduszy własnych [zmiana stóp +/- 100 p.b.] ustanowiony w wysokości 4%.
- 5) Limit na zmianę wartości ekonomicznej Banku w relacji do funduszy własnych [zmiana stóp +/- 200 p.b.] ustanowiony w wysokości 3%.
- 6) Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do wyniku odsetkowego annualizowanego [zmiana stóp +/- 100 p.b.] ustanowiony w wysokości 30%.
- 7) Limit strat z tytułu aktywów i pasywów z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy, gdy te przekroczą 5,0% aktywów oprocentowanych (ryzyko krzywej dochodowości), na poziomie 1,5% funduszy własnych.
- 8) Limit dot. ryzyka opcji klienta:
 - a. udział kredytów o stopie zmiennej i stałej spłacanych przed terminem w sumie kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją: limit na poziomie 5,0%;
 - b. udział depozytów o stopie zmiennej i stałej zerwanych przed terminem w depozytach ogółem: limit na poziomie 5,0%;Ustalone wartości progowe stanowią pułap, do którego nie jest wymagana reakcja Banku z tytułu nadmiernego wykorzystywania opcji przez kredytobiorców i deponentów;
 - c. limit strat z tytułu wykorzystania opcji klienta liczony w skali 12 miesięcy w relacji do funduszy własnych ustanowiony w wysokości 1,5%
- 9) Limit na rozpiętość pomiędzy marżą odsetkową a marżą graniczną [jako wartość min].

Jednostkami odpowiedzialnymi za zarządzanie w Banku ryzykiem stopy procentowej są:

- 1) Rada Nadzorcza:
 - a) uchwała strategii i generalne zasady polityki Banku obejmujące m.in. profil działalności, wielkość możliwego do zaakceptowania ryzyka, w tym ryzyka stopy procentowej (tzw. „apetyt na ryzyko”),
 - b) pełni funkcje kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem stopy procentowej podejmowanym przez Bank,

- c) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowanego ryzyka stopy procentowej ze strategią i planem ekonomiczno finansowym banku
- d) nadzoruje przestrzeganie przez Zarząd, wynikającego ze strategii Banku, zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą, dopuszczalnego profilu ryzyka Banku, w tym poziomu ryzyka stopy procentowej,
- e) sprawdza, czy Zarząd przydzielił adekwatne środki techniczne (m.in. specjalistyczne aplikacje informatyczne), specjalistyczną kadrę i inne niezbędne środki do efektywnego zarządzania ryzykiem stopy procentowej.
- f) Nie rzadziej niż raz na kwartał analizuje raporty dotyczące analizy ryzyka stopy procentowej, wykorzystaniu limitów ostrożnościowych oraz skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

2) Zarząd:

- a) odpowiada za stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, oraz za realizację Strategii Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej, a także sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem,
- b) dostosowuje strukturę organizacyjną Banku oraz stopień zaawansowania metod zarządzania ryzykiem stopy procentowej do złożoności i skali prowadzonej przez bank działalności oraz podejmowanego ryzyka,
- c) sprawuje kontrolę nad stworzeniem odpowiedniego systemu raportowania dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku,
- d) odpowiada za dostosowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu,
- e) odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych (zapewniających sprawne gromadzenie i przetwarzanie informacji dla celów zarządzania ryzykiem kredytowym) oraz dobór personelu do zarządzania tym ryzykiem,
- f) członek Zarządu odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem stopy procentowej dokonuje we współpracy ze stanowiskiem ds. analiz i ryzyk bankowych corocznej weryfikacji założeń polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz obowiązujących w tym zakresie procedur,
- g) ocenia, analizuje wyniki, mechanizmy kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem, wprowadzając w razie potrzeby (w razie istotnych zmian profilu działalności Banku lub zasadniczych zmian sytuacji rynkowej) niezbędne korekty

- i udoskonalenia,
 - h) ustala oprocentowanie dla produktów znajdujących się w ofercie Banku,
 - i) przedstawia Radzie Nadzorczej raporty z zakresu analizy ryzyka stopy procentowej w cyklach kwartalnych;
 - j) Zarządza ryzykiem w Banku w ramach przypisanych mu obowiązków oraz na poziomie zarządzania ryzykiem stopy procentowej przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub komórkach organizacyjnych,
 - k) Wyznacza osobę zajmującą stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych, która będzie odpowiedzialna za proces zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku.
- 3) Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych:
- a) gromadzi dane z systemu księgowego oraz dane pomocnicze z pozostałej dokumentacji Banku, służące za podstawę przy analizie ryzyka stopy procentowej,
 - b) monitoruje przestrzeganie limitów dotyczących ryzyka stopy procentowej oraz okresowo weryfikuje adekwatność ustanowionych limitów,
 - c) opracowuje raz w miesiącu analizę przedstawiającą pozycje Banku oraz wpływ zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz fundusze własne Banku,
 - d) przedkłada analizy z zakresu oceny ryzyka stopy procentowej na posiedzenia Zarządu,
 - e) ocenia oprocentowanie produktów bankowych na tle kształtowania się stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków na lokalnym rynku finansowym,
 - f) okresowo ocenia stosowane w Banku „Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej” oraz proponuje ewentualne zmiany,
 - g) uczestniczy w opracowaniu Strategii Banku między innymi w części dotyczącej ryzyka stopy procentowej oraz Planu ekonomiczno - finansowego,
 - h) dokonuje weryfikacji stosowanych metod pomiaru ryzyka stopy procentowej.

Proces alokacji kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej przedstawiony jest w „Polityce zarządzania kapitałem w Banku Spółdzielczym w Radymnie” stanowiącej załączniki nr 9.

D. Ryzyko operacyjne - w tym ryzyko systemów IT, prawne i modeli, – to ryzyko poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów teleinformatycznych, strat

wynikających z przyczyn zewnętrznych, jak również zmaterializowania się ryzyka prawnego i modeli.

Formalizacja procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym nastąpiła w wyniku wdrożenia w Banku:

- „Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Radymnie”,
- „Instrukcji pomiaru systemu czynników ryzyka operacyjnego Banku Spółdzielczego w Radymnie”,
- „Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku Spółdzielczego w Radymnie”,

Proces identyfikacji i pomiaru ryzyka operacyjnego w Banku przebiega następująco:

1. Wszyscy pracownicy Banku mają za zadanie zgłaszanie incydentów, stanowiących ryzyko operacyjne oraz uczestniczenie w procesie wyjaśniania ich przyczyn (obowiązek ten wynika z zapisów w zakresach czynności wszystkich pracowników)
2. Zgłaszane incydenty podlegają rejestracji w rejestrze przez osobę pełniącą funkcję Rejestratora. Karta zdarzenia podlega również zatwierdzeniu przez Koordynatora, co gwarantuje przeglądanie i weryfikację wprowadzonych przez Rejestratora informacji.
3. W trakcie wypełniania karty zdarzenia ryzyka operacyjnego określone są przewidywane koszty dla Banku będące rezultatem wystąpienia incydentu – zdarzenia.
4. W cyklach kwartalnych Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych na podstawie rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego przygotowuje raport dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
5. Zarząd na podstawie informacji i analiz zawartych w raporcie dokonuje oceny ryzyka i podejmuje decyzje mające na celu ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego.
6. W cyklach rocznych Główny Księgowy oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody podstawowego wskaźnika (BIA).
7. Rada Nadzorcza otrzymuje informację na temat poziomu ryzyka operacyjnego w cyklach kwartalnych.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza Banku
 - 1) nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - 2) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku.
 - 3) zatwierdza dokumenty strategiczne (strategie banku, politykę) w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku, strukturę organizacyjną powołaną w celu zarządzania tym ryzykiem oraz wielkość możliwego do zaakceptowania poziomu narażenia banku

na to ryzyko.

- 4) określa akceptowany ogólny poziom ryzyka płynności oraz zatwierdza docelowy profil ryzyka operacyjnego oraz tolerancję / apetyt na ryzyko zawarte w strategii zarządzania ryzykiem,
- 5) zapewnia, że członkowie Zarządu posiadają odpowiednią wiedzę i kwalifikacje, zapewniające realizację strategii i polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 6) dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku,
- 7) w okresach kwartalnych otrzymuje raporty dotyczące oceny narażenia banku na ryzyko operacyjne, wykorzystaniu wskaźników i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym
- 8) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategiami i planem ekonomiczno - finansowym,
- 9) zapewnia, że działania Zarządu w zakresie kontroli nad działaniami Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady.
- 10) pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem operacyjnym.

2. Zarząd Banku :

- 1) odpowiada za opracowanie oraz wdrożenie strategii Zarządzania Ryzykami w części dotyczącej ryzyka operacyjnego i polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 2) zatwierdza „Instrukcję zarządzania ryzykiem operacyjnym" oraz „Instrukcję pomiaru czynników ryzyka operacyjnego",
- 3) odpowiada za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz jeśli to konieczne- wprowadzenie niezbędnych korekt w celu usprawnienia tego systemu,
- 4) dokonuje analizy przedłożonych przez stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych raportów z pomiaru i analizy czynników ryzyka operacyjnego nie rzadziej niż raz na kwartał,
- 5) wprowadza strukturę organizacyjną w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatną do skali, profilu złożoności prowadzonej działalności i poziomu generowanego przez bank ryzyka operacyjnego,.
- 6) zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 7) przedkłada Radzie Nadzorczej okresową informację na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne.
- 8) wprowadza wartości progowe akceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego.

- 9) sporządza analizę z zakresu realizacji strategii i polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym, które przedkłada Radzie w cyklach rocznych,
- 10) reprezentowany przez członka Zarządu odpowiedzialnego za nadzór nad ryzykiem operacyjnym dokonuje we współpracy ze stanowiskiem ds. analiz i ryzyk bankowych przeglądu i aktualizacji procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 11) nie rzadziej niż raz w roku dokonuje oceny poprawności funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 12) Dokonuje podziału zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka w Banku.

Osobą bezpośrednio nadzorującą ryzyko operacyjne jest Prezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Radymnie.

3. Stanowisko ds. Analiz i Ryzyk Bankowych

- 1) Stanowisko ds. Analiz i Ryzyk Bankowych we współpracy z Zarządem (reprezentowanym przez członka Zarządu nadzorującego ryzyko operacyjne) opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem operacyjnym w oparciu o system obowiązujących aktów normatywnych definiujących proces zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 2) Pracownik Stanowiska:
 - inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
 - prowadzi analizę profilu, monitoruje i ocenia poziom ryzyka operacyjnego Banku,
 - sporządza kwartalne sprawozdania z analizy ryzyka operacyjnego dla Zarządu i Rady Nadzorczej, a także sprawozdania wynikające z obowiązku informacyjnego wobec uprawnionych instytucji zewnętrznych,
 - identyfikuje zagrożenia mające wpływ na ryzyko operacyjne oraz dokonuje pomiaru i kontroli ryzyka zgodnie z regulacjami przyjętymi przez Radę Nadzorczą i Zarząd Banku.
 - gromadzi informacje o zdarzeniach ryzyka operacyjnego, które miały miejsce w działalności banku,
 - odpowiada za koordynowanie procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku,
 - jest właścicielem i administratorem bazy zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych. Oznacza to, że jest odpowiedzialny za jakość danych zarejestrowanych w wymienionej bazie,

- dokonuje wspólnie z Zarządem(reprezentowanym przez członka Zarządu nadzorującego ryzyko operacyjne) przeglądu i weryfikacji procedur i instrukcji z zakresu ryzyka operacyjnego,
 - tworzy bazy danych oraz wieloprzekrojowe analizy ryzyka operacyjnego, które prezentowane są nadzorującemu członkowi Zarządu,
 - bierze udział w opracowaniu przy współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi regulacji z zakresu określenia wymogu kapitałowego banku na ryzyko operacyjne.
4. Koordynator - weryfikuje wprowadzone przez Rejestratora informacje, dokonuje ich przeglądu i zatwierdzenia.
5. Rejestrator- rejestruje zdarzenia operacyjne w rejestrze.
6. Inne jednostki i komórki organizacyjne Banku
- 1) Pracownicy komórek organizacyjnych Banku oraz poszczególnych stanowisk pracy na podstawie wyników analiz poziomu ryzyka operacyjnego zarządzają ryzykiem operacyjnym na swoich stanowiskach pracy, podejmując działania ograniczające potencjalne zagrożenia w obszarze ryzyka operacyjnego oraz łagodzące negatywne skutki zrealizowania się tego ryzyka.
 - 2) Pracownicy komórek organizacyjnych oraz stanowisk pracy Banku wspierają Stanowisko ds. Analiz i Ryzyk Bankowych w identyfikowaniu profilu ryzyka operacyjnego Banku poprzez udzielanie informacji o głównych potencjalnych zagrożeniach z tytułu ryzyka operacyjnego w ich obszarach odpowiedzialności. Informacje te są przekazywane w trybie oraz w sposób określony przez Zarząd Banku regulacjach dotyczących ryzyka operacyjnego.
 - 3) Pracownicy wszystkich jednostek, komórek organizacyjnych i stanowisk pracy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, obowiązujących w banku, oraz uczestniczenia w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń wywołujących ryzyko, a także mają obowiązek sporządzania „Kart zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz „ Kart incydentów ryzyka operacyjnego”.

7. Kontrola wewnętrzna i audyt

Kontrola wewnętrzna i audyt nadzoruje metodykę zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku oraz dokonuje przeglądów poprawności realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem. Kontrola ryzyka operacyjnego przeprowadzana jest w oparciu o szczegółowe regulacje dotyczące kontroli obowiązujące w Banku. Kontrolę wewnętrzną ryzyka operacyjnego przeprowadzają osoby wyznaczone przez Zarząd Banku oraz pracownicy Departamentu

Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej zarząd banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

Proces alokacji kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne przedstawiony jest w „Polityce zarządzania kapitałem w Banku Spółdzielczym w Radymnie” stanowiącej załączniki nr 9.

E. Ryzyko braku zgodności należy rozumieć jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych.

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi, nieprzestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz standardów postępowania przyjętych przez Bank.

Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności, a także budowanie korzystnego wizerunku Banku jako instytucji przestrzegającej przepisów i przyjętych standardów postępowania.

Realizacja tych celów wymaga wprowadzenia w Banku procedur, umożliwiających identyfikację monitorowanie, pomiar, raportowanie oraz kontrolowanie ryzyka, na które może być narażony Bank w wyniku nieprzestrzegania wewnętrznych lub zewnętrznych regulacji.

Obowiązujące w banku procedury w zakresie zarządzania ryzykiem zgodności to:

1. „Polityka zarządzania zgodnością w Banku Spółdzielczym w Radymnie”
2. „Instrukcja zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Radymnie”
3. „Regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności w Banku Spółdzielczym w Radymnie”

Monitorowanie ryzyka braku zgodności odbywa się na Stanowisku ds. zgodności i kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje otrzymane z poszczególnych komórek organizacyjnych i stanowisk pracy.

1. Raportowanie w sprawie ryzyka braku zgodności skutków nieprzestrzegania wewnętrznych regulacji oraz wyników monitorowania czynników ryzyka opisanych

odbywa się w cyklach półrocznych do Zarządu, w cyklach półrocznych do Rady Nadzorczej.

2. Raporty o których mowa wyżej zawierają:
 - 1) opis profilu ryzyka,
 - 2) analizę i ocenę skali występowania czynników ryzyka,
 - 3) wnioski,
 - 4) propozycje podjęcia działań w celu ograniczenia ryzyka braku zgodności.
3. Za opracowanie raportów odpowiedzialne jest Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

W obszarze zarządzania ryzykiem braku zgodności zadania są realizowane przez następujące organy i komórki organizacyjne Banku:

Zadania Rady Nadzorczej

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej, tym samym nadzoruje zapewnianie zgodności i zarządzanie ryzykiem braku zgodności – będące częścią systemu kontroli wewnętrznej.
2. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 2) zatwierdza Politykę zgodności, ponadto „Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Radymnie”, a także „Regulamin funkcjonowania stanowiska ds. zgodności”.
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank,
3. W ramach nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności Rada Nadzorcza:
 - 1) monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Zarządu banku.
 - 2) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania;
 - 3) nadzoruje przestrzeganie w banku polityk, procedur i planów w zakresie zapewniania zgodności.

4. Rada Nadzorcza upewnia się, że wprowadzone przez Zarząd rozwiązania organizacyjne oraz procedury mające na celu ograniczenie występowania konfliktu interesów i powiązań personalnych są odpowiednie i zapewniają w szczególności:
 - 1) rozdzielenie funkcji kierowania i zwierzchności organizacyjnej nad jednostkami operacyjnymi w banku (w tym uwzględniające podejmowanie decyzji w okresie zastępstw członków zarządu banku)
 - 2) niezależność i obiektywizm sprawowanej kontroli wewnętrznej
 - 3) przestrzeganie określonych w banku zasad podejmowania decyzji przez osoby powiązane personalnie.
5. Wewnętrzny podział kompetencji wskazujący członka zarządu, do którego są zgłaszane naruszenia oraz odpowiedzialnego za bieżące funkcjonowanie procedur anonimowego zgłaszania naruszeń, podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
6. Rada Nadzorcza, w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w roku, ocenia adekwatność i skuteczność procedury anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń.
7. Rada Nadzorcza dokonuje ponadto corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz funkcji zgodności.

Zadania Zarządu

1. Zarząd banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu kontroli wewnętrznej - w tym w zakresie zapewniania zgodności oraz procedur anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych.
2. Zarząd banku odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, w tym: opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności.
3. Do obowiązków Zarządu należy opracowanie, wdrożenie oraz zapewnianie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, w szczególności wyodrębnienie stanowiska do spraw zgodności oraz zapewnienie temu stanowisku odpowiedniej niezależności i zasobów.
4. Zarząd podejmuje działania, mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku ze stanowiskiem do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej, oraz dostępu

pracownika tego stanowiska do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje poufne, w związku z wykonywaniem przez niego obowiązków służbowych.

5. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd jest odpowiedzialny za adekwatność i skuteczność procedur anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń.
7. Zarząd ustala wewnętrzny podział kompetencji wskazujący członka zarządu, do którego są zgłaszane naruszenia oraz odpowiedzialnego za bieżące funkcjonowanie procedur anonimowego zgłaszania naruszeń.
8. Zarząd informuje nie rzadziej niż raz do roku Radę Nadzorczą o sposobie wypełniania zadań w zakresie zaprojektowania, wprowadzenia oraz zapewniania we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, a także funkcję do spraw zgodności oraz o zapewnianiu jej niezależności i środków finansowych, o których mowa w Polityce.

Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej

1. W Banku funkcjonuje na drugim poziomie stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej. Ma ona charakter niezależny, funkcjonuje z odpowiednim uwzględnieniem zasady unikania konfliktu interesów, w tym niezależnie od działań pierwszej linii.
2. Cel, zakres i szczegółowe zasady działania stanowiska do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej w Banku określa „Regulamin funkcjonowania stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej”, opracowany przez stanowisko ds. zgodności, zatwierdzany przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą.
3. Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej wykonuje czynności na podstawie regulaminu funkcjonowania stanowiska do spraw zgodności oraz procedur i metodyk.
4. Stanowisko ds. zgodności ma możliwość współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Banku.
5. Pracownik odpowiedzialny za funkcje zgodności powinien posiadać kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności występującym w działalności Banku oraz mieć dostęp do wszelkich niezbędnych informacji.

6. Zarząd jest odpowiedzialny za zapewnienie środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji przez pracownika stanowiska do spraw zgodności.

Zadania komórek i jednostek organizacyjnych pierwszej linii

1. Komórki i jednostki organizacyjne pierwszej linii wykonują zadania związane z bieżącym zapewnianiem zgodności i zarządzaniem ryzykiem braku zgodności w toku swoich operacji, obejmuje to:
 - 1) odpowiednie stosowanie mechanizmów kontrolnych pierwszej linii, w tym przestrzeganie przepisów i regulacji wewnętrznych, a także stosowanie „Zasad postępowania pracowników Banku Spółdzielczego w”, stanowiących Załącznik nr 1 do Polityki zgodności, uczestnictwo w tworzeniu regulacji wewnętrznych,
 - 2) realizację zadań w procesie zarządzania ryzykiem - w zakresie identyfikacji ryzyka nowych produktów, a także dokonywanie zgłoszeń naruszeń przepisów zgodnie z Polityką (procedurą) powiadamiania o nieprawidłowościach zawartą w Załączniku nr 2 do Polityki zgodności,
2. Komórki i jednostki organizacyjne niezależnie monitorują w sposób poziomy przestrzeganie mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewniania zgodności - w ramach dokonywania kontroli wewnętrznej zgodnie z „Zasadami funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Radymnie”, a także innymi regulacjami wewnętrznymi Banku, np. dotyczącymi realizacji zadań w procesach, dokonywania przeglądów zarządczych, itp.

5. Bank w stosunku do możliwości kadrowych i wielkości zatrudnienia dostosował strukturę organizacyjną do wymagań nadzorczych.

Prezes Zarządu nadzoruje całość zagadnień na poziomie ogólnym ryzyka, zaś Wiceprezes odpowiada za ryzyko na poziomie indywidualnym, związanym z pozyskiwaniem klienta tj. działalnością handlową.

Dla zapewnienia niezależnego pomiaru ryzyka wyodrębniono w strukturze organizacyjnej Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych oraz powołano organ opiniodawczy - Komitet Kredytowy, których zadaniem jest zapewnienie Zarządowi Banku rzetelności ustaleń

zawartych w materiałach, analizach, raportach prezentowanych przez komórkę monitorującą ryzyko.

Główny księgowy zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną nie jest członkiem Zarządu, co jest rozwiązaniem prawidłowym w stosunku do wymogu Uchwały dotyczącej rozdzielania funkcji kontroli ryzyka od działalności operacyjnej, która to ryzyko generuje.

W celu zapewnienia przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i zaleceń nadzorczych, a także standardów rynkowych w banku zostało powołane Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

Obowiązująca w Banku struktura organizacyjna zapewnia rozdzielanie funkcji zarządzania ryzykiem od działalności operacyjnej poprzez ustalenie następujących poziomów zarządzania ryzykiem:

- a. Nadzorczy – Rada Nadzorcza,
- b. Decyzyjny – Zarząd Banku,
- c. Opiniodawczy – Komitet Kredytowy,
- d. Kontrolny – Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych, Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
- e. Wykonawczy – pracownicy, których działalność generuje ryzyko.

W ramach obowiązującej struktury organizacyjnej rozdzielono nadzór nad ryzykami (Prezes Zarządu) od nadzoru nad działalnością handlową (Wiceprezes ds. handlowych).

W zakresie zarządzania ryzykami połączono zarządzanie wszystkimi rodzajami ryzyka w wyspecjalizowanej komórce – Stanowisku ds. analiz i ryzyk bankowych.

6. Pomiar i raportowanie ryzyka obejmuje wszystkie istotne rodzaje ryzyka objętego szczególnym nadzorem, a także wszystkie jednostki operacyjne Banku.

Ryzyko kredytowe

1. Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych sporządza:

- a) co miesiąc - raport z analizy ryzyka kredytowego, zawierający następujące elementy:

Lp.	Wyszczególnienie	Nazwa pliku	Nazwa arkusza
1.	Ekspozycje Banku na ryzyko kredytowe - dane syntetyczne	ZRK.xls	Eks. kredytowe – prezentacja
2.	Analiza ekspozycji na ryzyko kredytowe według klas ryzyka - brutto	ZRK.xls	Klasy ryzyka – prezentacja
3.	Analiza produktowa portfela kredytowego	ZRK.xls	Analiza produktowa – prezentacja
4.	Analiza portfela papierów wartościowych	ZRK.xls	Pap wartościowe – prezentacja
5.	Analiza aktywów trwałych	ZRK.xls	Aktywa trwałe – prezentacja
6.	Analiza zobowiązań pozabilansowych udzielonych według produktów oraz klas ryzyka	ZRK.xls	Zob. pozabil. – prezentacja
7.	Analiza struktury i koncentracji branżowej portfela kredytowego	ZRK.xls	Analiza branż – prezentacja
8.	Analiza struktury zabezpieczeń prawnych otrzymanych	ZRK.xls	Struktura zabez. – prezentacja
9.	Analiza znaczących i dużych zaangażowań oraz zaangażowań wobec klientów powiązanych z Bankiem (sporządzane w układzie kwartalnym)	ZRK.xls	Duże zaangażowania – prezentacja
10.	Adekwatność kapitałowa Banku	ZRK.xls	Wymogi kapitałowe – prezentacja
11.	Analiza wskaźnikowa ryzyka kredytowego	ZRK.xls	Analiza wskaźnik – prezentacja
12.	Kształtowanie się wskaźników ryzyka kredytowego w czasie	ZRK.xls	Analiza wskaźnikowa – wykresy
13.	Prognoza kształtowania się adekwatności kapitałowej Banku	ZRK.xls	Prognoza – prezentacja
14.	Testy warunków skrajnych ryzyka należności normalnych i pod obserwacją z tytułu kredytów i pożyczek	ZRK.xls	Test RK – prezentacja
16.	Test warunków skrajnych - scenariuszowy dotyczący ryzyka kredytowego	ZRK.xls	Test RK - scenariuszowy
17.	Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego - I Filar	ZRK.xls	RO – prezentacja
20.	Test warunków skrajnych dotyczący koncentracji branżowej	ZRK2.xls	Test BR. – prezentacja
21.	Odwrócony test warunków skrajnych dotyczący koncentracji branżowej	ZRK2.xls	Test odwrócony BR
22.	Test warunków skrajnych dotyczący koncentracji zabezpieczeń otrzymanych	ZRK2.xls	Test Zabezp. – prezentacja
23.	Odwrócony test warunków skrajnych dotyczący koncentracji zabezpieczeń otrzymanych	ZRK2.xls	Test odwrócony Zabezpieczenia
24.	Test warunków skrajnych -	ZRK2.xls	Test scenariuszowy ryz

	scenariuszowy dotyczący ryzyka koncentracji		koncentr
25.	Analiza produktowa detalicznych ekspozycji kredytowych wg wartości nominalnej	ZRK2.xls	Analiza prod. DEK – prezentacja
26.	Analiza detalicznych ekspozycji kredytowych według klas ryzyka - wg wartości nominalnej	ZRK2.xls	Klasy ryzyka DEK – prezentacja
27.	Test warunków skrajnych dotyczący detalicznych ekspozycji kredytowych	ZRK2.xls	Test DEK – prezentacja
28.	Test warunków skrajnych dotyczący detalicznych ekspozycji kredytowych przy założeniu wzrostu oprocentowania o 200 pb	ZRK2.xls	Test 200 pb DEK - prezentacja

- b) kwartalnie - raport z zakresu oceny adekwatności kapitałowej zawierający m. in. wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego, w terminie do 20 dnia po zakończeniu każdego ocenianego kwartału. Do czasu sporządzenia nowego raportu dotyczącego oceny wewnętrznej adekwatności kapitałowej obowiązują w Banku wyliczenia dokonane za okres poprzedni.
- c) rocznie – dokonuje przeglądu zarządczego procesu szacowania kapitału wewnętrznego obejmującego m. in. szacowanie kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe.

Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych sporządza również w cyklach miesięcznych informację o osiągnięciu lub przekroczeniu limitów koncentracji zaangażowań w poszczególne branże, regiony geograficzne, instrumenty finansowe i formy zabezpieczenia oraz informację o transakcjach z udziałem osób wewnętrznych i podmiotów z nimi powiązanych.

Ponadto w cyklach kwartalnych stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych sporządza Raport z analizy poziomu ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w Banku Spółdzielczym, oraz raport z detalicznych ekspozycji kredytowych.

Ryzyko płynności

Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych sporządza:

- a) w cyklach miesięcznych raport zawierający ocenę ryzyka płynności wraz ze stosownymi wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
- b) w cyklach kwartalnych - analizę adekwatności kapitałowej (wymóg wewnętrzny na

- ryzyko płynności), w ramach analizy raportu ICAAP,
- c) rocznie – dokonuje przeglądu zarządczego procesu szacowania kapitału wewnętrznego obejmującego m. in. szacowanie kapitału wewnętrznego na ryzyko płynności.
 - d) rocznie sporządza pogłębioną analizę płynności długoterminowej.

Ryzyko stopy procentowej

Analiza ryzyka stopy procentowej sporządzana jest przez Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych, w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po okresie podlegającym analizie i przekazywana jest Zarządowi w cyklach miesięcznych, natomiast Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych.

W ramach tej analizy sporządzane są m.in. następujące zestawienia:

- 1) struktura aktywów i pasywów według rodzajów zastosowanych stawek referencyjnych, wraz ze średnimi nominalnymi stopami procentowymi oraz średnimi wskaźnikami zmian w stosunku do stóp referencyjnych,
- 2) wielkość niedopasowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stawek referencyjnych (w układzie rodzajowym) w poszczególnych przedziałach czasowych,
- 3) wyliczone zmiany dochodu odsetkowego w okresie 12-miesięcznym,
- 4) informacja o poziomie (stopniu) wykorzystania poszczególnych limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej, o przekroczeniach i podjętych działaniach,
- 5) inne informacje ważne z punktu widzenia zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Analiza adekwatności kapitałowej (wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko stopy procentowej) sporządzona przez Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych w terminie do 20 dni kalendarzowych po zakończeniu kwartału przekazywana jest Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Ryzyko operacyjne

1. W cyklach kwartalnych Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych na podstawie rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego przygotowuje raport dla Zarządu i Rady Nadzorczej. W raporcie prezentowane są analizy strat operacyjnych wraz z dokładnymi opisami przyczyn strat istotnych, a także wartości Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego.

2. W cyklach rocznych Główny Księgowy oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody podstawowego wskaźnika (BIA).
3. Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych sporządza analizę adekwatności kapitałowej w terminie do 20 dni kalendarzowych po zakończeniu kwartału i przekazywana Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

7. Formy, zasady i tryb przyjmowania prawnych zabezpieczeń kredytów określa obowiązujący w Banku „Instrukcja prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Radymnie”.

Najczęściej stosowane przez nasz bank formy zabezpieczenia kredytów to:

- 1) blokada środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- 2) hipoteka na nieruchomości mieszkalnej,
- 3) hipoteka pozostała,
- 4) poręczenie według prawa cywilnego i poręczenie wekslowe (awal),
- 5) przelew (cesja) wierzytelności,
- 6) przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- 7) przystąpienie do długu,

Decyzję o wyborze sposobu zabezpieczenia, o odstąpieniu od ustanowionego zabezpieczenia, o zwolnieniu ustanowionego zabezpieczenia oraz o zmianie sposobu zabezpieczenia podejmuje Zarząd Banku, biorąc pod uwagę:

1. rodzaj, wysokość kredytu oraz okres kredytowania,
2. status prawny kredytobiorcy oraz osoby zobowiązanej z tytułu zabezpieczenia /osoba fizyczna, prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej/,
3. sytuację finansową oraz stan majątkowy kredytobiorcy,
4. cechy danego zabezpieczenia wynikające z przepisów prawa oraz umowy o ustanowieniu zabezpieczenia,
5. skuteczność zabezpieczenia/możliwość zaspokojenia roszczeń Banku z przyjętego zabezpieczenia w możliwie najkrótszym czasie,
6. typowe oraz indywidualne ryzyko związane z udzieleniem kredytu,
7. dotychczasową współpracę pomiędzy Bankiem a kredytobiorcą, w szczególności spłacalność dotychczas zaciąganych kredytów.

III. Fundusze własne

W związku z wejściem w życie zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych i towarzyszących mu standardów technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego Bank zastosował w rachunku oceny adekwatności kapitałowej na dzień 31 grudnia 2018 r. zasady wynikające zarówno z przepisów unijnych, jak i obowiązujących w tym zakresie przepisów krajowych, przy uwzględnieniu wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank spełniał wszystkie wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej.

1. Fundusze własne Banku Spółdzielczego obejmują:
 - a) Kapitał Tier 1,
 - b) Kapitał Tier 2,
 - c) pozycje pomniejszające fundusze własne Banku Spółdzielczego.
2. Kapitał Tier 1 Banku Spółdzielczego obejmuje:
 - a) Kapitał podstawowy Tier 1 który stanowi:
 - fundusz udziałowy, tworzony z wpłat udziałów członkowskich oraz innych źródeł określonych w odrębnych przepisach (amortyzowany),
 - fundusz zasobowy, tworzony z wpłat przez członków wpisowego i z przekazywania części nadwyżki bilansowej oraz innych źródeł określonych w odrębnych przepisach,
 - fundusz rezerwowy, tworzony z części nadwyżki bilansowej na pokrycie strat bilansowych Banku Spółdzielczego lub na inne cele,
 - fundusz ogólnego ryzyka, tworzony z części nadwyżki bilansowej, na nie zidentyfikowane ryzyko towarzyszące działalności bankowej,
 - fundusz z aktualizacji wyceny w części określonej zewnętrznymi przepisami,
 - pozycje pomniejszające
 - b) Kapitał dodatkowy Tier 1, który obejmuje:
 - Instrumenty kapitałowe zaliczane do dodatkowego kapitału Tier 1,- obligacje długoterminowe amortyzowane zgodnie z zasadą praw nabytych.
3. Kapitał Tier 2 obejmuje:
 - Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane amortyzacja dzienna,

- Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego nie przekraczająca 1,25% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem,
- Wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe T2 (krzyżowe powiązania kapitałowe),

Poza funduszami określonymi wyżej, Bank Spółdzielczy może tworzyć na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia /Zebrania Przedstawicieli/ następujące fundusze:

- 1) fundusz społeczno-wychowawczy – tworzony z części nadwyżki bilansowe,
- 2) fundusz nagród i zapomóg - tworzony z części nadwyżki bilansowe.

4. Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2018 roku.

Wyszczególnienie:	Wartość na 31.12.2018 r.:
Fundusze własne, w tym:	15.271.305,58
Kapitał Tier I, w tym	15.271.305,58
Kapitał podstawowy Tier I	15.271.305,58
Kapitał dodatkowy Tier I	0,00
Kapitał Tier II	0,00
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko, w tym	23.114.424,79
z tytułu ryzyka kredytowego	19.089.598,91
z tytułu ryzyka walutowego	0,00
z tytułu ryzyka operacyjnego	4.024.825,88
Łączny współczynnik kapitałowy	67,52
Współczynnik kapitału Tier I	67,52
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	67,52
Kapitał wewnętrzny	15.271.305,58

5. Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

IV. Adekwatność kapitałowa

Sposób wyliczania kapitału regulacyjnego z tytułu ryzyk szczegółowo opisuje „Instrukcja wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka w BS Radymno” stanowiąca załącznik nr 13 do niniejszej Informacji, natomiast sposób wyliczania

kapitału wewnętrznego został opisany w obowiązującej w banku w „Procedurze dotyczącej szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałem w Banku Spółdzielczym w Radymnie” która zawiera również opis testów warunków skrajnych.

Wymóg kapitałowy obliczany jest w stosunku do każdego ryzyka istotnego i wszystkie ryzyka uznane za istotne muszą być uwzględniane w rachunku kapitału wewnętrznego.

Sposób wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyk Filaru I w BS Radymno jest następujący:

Bank ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyka zidentyfikowane w procesie oceny adekwatności kapitałowej, dokonany według zasad dla Filaru I w odniesieniu do:

- a) ryzyka kredytowego – z zastosowaniem metody standardowej do wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych,
- b) ryzyka operacyjnego – z zastosowaniem metody wskaźnika bazowego (BIA) do wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych.

RYZYKO KREDYTOWE

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego Banku są rozwiązania oparte o minimalny regulacyjny wymóg kapitałowy (8%) wynikające z zasad określonych dla Filaru I, a sprecyzowanych szczegółowo w Prawie bankowym.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem, pomnożonych przez 8%.

RYZYKO OPERACYJNE

Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody podstawowego wskaźnika (BIA). Wskaźnik stanowi średnią za okres trzech lat obrotowych, wyników wyliczanych jako sumę następujących pozycji rachunku zysków i strat Banku:

1. Odsetki należne i podobne przychody.
2. Odsetki do zapłaty i podobne opłaty.
3. Przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej / zmiennej stopie dochodu.
4. Należności z tytułu prowizji/opłat.
5. Koszty z tytułu prowizji/opłat.
6. Zysk netto lub strata netto z operacji finansowych.

7. Pozostałe przychody operacyjne.

Każda pozycja rachunku wyników musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym. Wyniku za którekolwiek z trzech lat obrotowych, jeżeli jest ujemny lub równy zero, nie uwzględnia się w obliczeniach średniej.

Średnią oblicza się na koniec roku obrotowego, do dnia 31 stycznia na podstawie wyników z ostatnich trzech dwunastomiesięcznych okresów.

Jeżeli dane finansowe nie zostały zbadane przez biegłego rewidenta, Bank może wykorzystać dane szacunkowe. Po uzyskaniu opinii z badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta Bank dokonuje niezwłocznie stosownej aktualizacji wyliczeń wskaźnika.

Wskaźnik oblicza się jako iloraz sumy dodatnich wartości wyników oraz liczby lat z dodatnimi wartościami wyników.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stanowi 15% wskaźnika.

Bank wylicza dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyka, które w ocenie Banku nie są w pełni pokryte w Filarze I. Zasady wyliczania wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyk Filaru II zostały opisane w „Procedurze dotyczącej szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałem w Banku Spółdzielczego w Radymnie” stanowiącej załącznik nr 14 do niniejszej Informacji.

1. Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł
1.	ryzyko kredytowe	1 527
2.	ryzyko rynkowe (ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej)	0
3.	przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0
4.	przekroczenie progu koncentracji kapitałowej	0
5.	ryzyko operacyjne	322
RAZEM		1 849

Bank na koniec grudnia 2018 r. posiadał znaczną nadwyżkę funduszy własnych ponad kapitał wewnętrzny (13 422 tys. zł).

Kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji na dzień 31.12.2018 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych,	0
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych i władz lokalnych,	66
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego,	0
4.	ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju,	0
5.	ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych,	0
6.	ekspozycje wobec instytucji,	31
7	ekspozycje wobec przedsiębiorstw,	20
8	ekspozycje detaliczne,	518
9	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach,	768
10	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania,	0
11	ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem,	0
12	ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych,	0
13	pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne,	0
14	ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową,	0
15	ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziału w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania,	0
16	ekspozycje kapitałowe,	85
17	inne pozycje,	39

V. Ryzyko kredytowe

1. Ekspozycje kredytowe Banku podlegają procesowi klasyfikacji, czyli oceny i zaliczania do odpowiedniej grupy ryzyka zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Zgodnie z powyższym ekspozycje zagrożone są to ekspozycje zaklasyfikowane do ekspozycji poniżej standardu, do wątpliwych lub straconych, z wyłączeniem ekspozycji kredytowych, wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych oraz ekspozycji wobec Skarbu Państwa, a także z wyłączeniem ekspozycji hipotecznych i mieszkaniowych.
2. Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw:
Bank wycenia udzielone kredyty i pożyczki według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, tj. w wartości w jakiej zostały wycenione w momencie początkowego ujęcia, pomniejszonej o spłaty kwoty kapitału, powiększonej o wartość w terminie zapadalności, tj. o naliczone odsetki oraz pomniejszonej o odpisy z tytułu rezerw celowych lub trwałą utratę wartości. Podstawa tworzenia rezerw celowych nie jest obecnie pomniejszana o wartość zabezpieczeń. Poziom rezerw celowych nie ulega również pomniejszeniu z tytułu rezerw na ryzyko

ogólne. Monitoring oraz klasyfikację ekspozycji kredytowych wg kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta przeprowadza się co najmniej raz w roku, w sytuacji gdy ekspozycja kredytowa jest zaklasyfikowana do kategorii „normalne” i „pod obserwacją” i jednocześnie łączne zaangażowanie klienta nie przekracza 10% funduszy własnych banku.

Ekspozycje kredytowe na dzień 31.12.2018 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2018r. w tys. zł
	Należności od przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni (z uwzgl. pozabilansowych zobowiązań warunkowych udzielonych)	300
	Należności od przedsiębiorców indywidualnych (z uwzgl. pozabilansowych zobowiązań warunkowych udzielonych)	335
	Należności od osób prywatnych (z uwzgl. pozabilansowych zobowiązań warunkowych udzielonych)	16 106
	Należności od rolników indywidualnych (z uwzgl. pozabilansowych zobowiązań warunkowych udzielonych)	2 516
	Należności od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych (z uwzgl. pozabilansowych zobowiązań warunkowych udzielonych)	-
	Należności od instytucji samorządowych (z uwzgl. pozabilansowych zobowiązań warunkowych udzielonych)	4 111
	RAZEM	23 368

- Bank uwzględnia ryzyko kredytowe z tytułu koncentracji związane ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku w ten sam region geograficzny. Jako pojedynczy region geograficzny przyjęto tereny każdego z powiatów: jarosławskiego, przemyskiego, przeworskiego i lubaczowskiego.
- Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na klasy ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Ekspozycje wobec podmiotów niefinansowych w tys. zł.
1.	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, rybołówstwo	2 445
2.	Górnictwo i wydobywanie	-
3.	Przetwórstwo przemysłowe	-
4.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	-
5.	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz	-

	działalność związana z rekultywacją	
6.	Budownictwo	115
7.	Handel hurtowy i detaliczny	321
8.	Transport i gospodarka magazynowa	-
9.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami	-
10.	Informacja i komunikacja	-
11.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	-
12.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	-
13.	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	-
14.	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	-
15.	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4111
16.	Edukacja	-
17.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	-
18.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	-
19.	Pozostała działalność usługowa	-
20.	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	-
21.	Organizacje i zespoły eksterytorialne	-

5. Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy należności według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Klasy należności	a'vista	1-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
Kasa i operacje z bankiem centralnym	729	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Należności od sektora finansowego	5 763	11 904	0	0	0	0	0	0	0	0
Należności od sektora niefinansowego	296	554	506	912	1 522	2 632	4 962	3 299	3 164	567
Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	1	0	0	86	257	343	1 029	1 715	684	0
Papiery wartościowe	6	33 540								
Aktywa trwałe										1 478
Inne aktywa	65									
RAZEM	6 860	45 998	506	998	1 779	2 975	5 991	5 014	3 848	2 045

6. Struktura należności z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowane w rozbiciu na istotne branże według stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Istotna branża (powyżej 10% obliga kredytowego): Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybołówstwo	Wartość w tys. zł
1.	Zagrożone	0
2.	z rozpoznaną utratą wartości (zagrożone)	0
3.	Salda korekt wartości (ESP)	0
4.	Salda korekt rezerw	0
5.	Korekty wartości w danym okresie	0
6.	Korekty rezerw w danym okresie	0
Lp.	Istotna branża (powyżej 10% obliga kredytowego): Budownictwo	Wartość w tys. zł
1.	Zagrożone	0
2.	z rozpoznaną utratą wartości	0
3.	Salda korekt wartości	0
4.	Salda korekt rezerw	0
5.	Korekty wartości w danym okresie	0
6.	Korekty rezerw w danym okresie	0
Lp.	Istotna branża (powyżej 10% obliga kredytowego): Handel hurtowy i detaliczny	Wartość w tys. zł
1.	Zagrożone	0
2.	z rozpoznaną utratą wartości	0
3.	Salda korekt wartości	0
4.	Salda korekt rezerw	0
5.	Korekty wartości w danym okresie	0
6.	Korekty rezerw w danym okresie	0
Lp.	Istotna branża (powyżej 10% obliga kredytowego): Transport i gospodarka magazynowa	Wartość w tys. zł
1.	Zagrożone	0
2.	z rozpoznaną utratą wartości	0
3.	Salda korekt wartości	0
4.	Salda korekt rezerw	0
5.	Korekty wartości w danym okresie	0
6.	Korekty rezerw w danym okresie	0

8. Omówienie uzgodnienia zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości:

Bank Spółdzielczy stosuje tylko korektę wartości – zasada wyceny metodą zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Nie stosuje

się korekt rezerw. Stan i zmiany rezerw celowych na należności kredytowe na dzień 31.12.2018 r. zawiera poniższa tabela:

Lp.	Treść	Poniżej standardu	Wątpliwe	Stracone	Razem
1.	Stan na 01.01.2018r.	0	0	0	0
2.	Zwiększenia	0	0	0	0
3.	Zmniejszenia	0	0	0	0
4.	Umorzenia	0	0	0	0
5.	Stan na 31.12.2018r.	0	0	0	0

VI. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

1. Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1	Akcje BPS SA	-----	1060 tys. zł.
	RAZEM	-----	1060 tys. zł.

Głównymi zasadami rachunkowości obowiązującymi w Banku są:

1. zasada memoriału,
2. zasada ostrożnej wyceny aktywów i pasywów oraz ustalenia wyniku,
3. zasada ciągłości,
4. zasada istotności (ujawniania),
5. zasada kontynuacji,
6. zasada przewagi treści nad formą,
7. zasada współmierności.

(§ 5 ust. 1 Instrukcji „Zasady rachunkowości w Banku Spółdzielczym w Radymnie).

Posiadane akcje i udziały BS zalicza do aktywów trwałych i wycenia wg ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Za obiektywne przesłanki trwałej utraty wartości uznaje się:

- duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub w całości przewidywanych korzyści,

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej,
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe.

Ocena ewentualnej utraty wartości udziałów kapitałowych wymaga posiadania odpowiednich informacji zewnętrznych, na podstawie których dokonuje się ich oceny rzeczywistej wartości, np.: komplet sprawozdań finansowych, dane z rynku itp.

2. Według stanu na dzień 31.12.2018 Bank posiadał Bony Pieniężne NBP zaliczane do papierów wartościowych w kwocie 33 540 tys. zł.
3. Bank jest w posiadaniu wyłącznie akcji BPS SA (1 060 tys. zł), które nie są notowane na giełdzie i zaliczane są do aktywów trwałych, a nie do papierów wartościowych.
4. W danym okresie Bank nie uzyskał zysku ani straty ze sprzedaży lub likwidacji w/w aktywów trwałych.
5. Nie zanotowano niezrealizowanych zysków i strat.

VII. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

1. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem w formie analizy przekazywane są:
 - a) co miesiąc Zarządowi,
 - b) co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.

Szczegółowe informacje na temat charakterystyki i pomiaru ryzyka stopy procentowej opisano w rozdziale II w pkt. 4C niniejszej informacji.

2. Zmiana dochodu w okresie 12 miesięcy od dnia analizy (Raport: „Analiza ryzyka stopy procentowej według stanu na dzień 31.12.2018 r.”):
 - Uwzględniając **ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania** aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych, potencjalne zmiany dochodu odsetkowego na skutek zmian stóp procentowych są następujące (przy uwzględnieniu opóźnienia w czasie decyzji Zarządu dot. zmiany oprocentowania aktywów i pasywów o 15 dni oraz bez wyłączenia aktywów i pasywów z oprocentowaniem < 2%):

- przy wzroście stóp procentowych o 1 p.p. zmiana wyniku wyniesie 186,8 tys. zł - jest to efekt dodatniej luki w okresie 12 miesięcy, natomiast przy spadku stóp o tę samą wielkość zmiana wyniku wyniesie -186,8 tys. zł;
- Uwzględniając **jednocześnie ryzyko przeszacowania** oraz **ryzyko bazowe**, a więc nierównomierne zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w Banku, przy założonej zmianie stóp procentowych NBP o 1 p.p., zmiana wyniku odsetkowego wyniesie -531,6 tys. zł, stanowiąc -3,5% funduszy własnych; biorąc pod uwagę wyliczenie zmiany wyniku odsetkowego przy ryzyku niedopasowania terminów przeszacowania na poziomie -186,8 tys. zł (przy założonym jednoczesnym spadku wszystkich stóp procentowych w Banku o 1 p.p.), samo ryzyko bazowe, rozumiane jako nierównomierna zmiana oprocentowania aktywów i pasywów Banku, daje spadek wyniku odsetkowego w wysokości łącznej -344,8 tys. zł (jako rozpiętość od -186,8 tys. zł do -531,6 tys. zł);
- Powyższe wyliczenia wskazują, że występujące w Banku **ryzyko bazowe jest wyższe niż ryzyko niedopasowania w przedziałach przeszacowania**;
- Na poziom ryzyka stopy procentowej największy wpływ mają: wysoki poziom niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami oprocentowanymi; wysoki poziom aktywów w grupie redyskonta weksli ze wskaźnikiem 1,0027;

Biorąc pod uwagę powyższe wielkości, poziom ryzyka stopy procentowej z tytułu niedopasowania w przedziałach przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie jest umiarkowany

VIII. Bank nie stosuje technik ograniczania ryzyka kredytowego.

IX. Ujawnienia w zakresie informacji z zakresu polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób istotnie wpływających na profil ryzyka w Banku

Polityka wynagrodzeń osób istotnie wpływających na profil ryzyka podlega akceptacji Zarządu i jest zatwierdzana przez Radę Nadzorczą.

1. Na system wynagrodzeń w Banku składają się:
 - 1) wynagrodzenia stałe (zasadnicze) – obejmujące stałe składniki wynagrodzeń, zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją, a także jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy lub inne świadczenia wynikające z przepisów prawa lub Regulaminu

wynagradzania, przysługujące na równych warunkach wszystkim pracownikom, nie związane z wynikami osiąganymi przez Bank lub wynikami pracy danego zidentyfikowanego pracownika,

- 2) wynagrodzenia zmienne – obejmujące zmienne składniki wynagrodzeń, zależne od zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka wyników lub innych czynników określonych w Polityce wynagrodzeń.
1. Stałe składniki wynagrodzenia winny stanowić na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia, przy czym stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 25 % w odniesieniu do każdej zidentyfikowanej osoby.
2. W przypadku gdy wysokość zmiennych składników wynagrodzenia zależy od wyników banku, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena wyników zidentyfikowanego pracownika i danej jednostki organizacyjnej oraz wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tego pracownika, z uwzględnieniem wyników całego Banku. Przy ocenie indywidualnych wyników bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe.
3. Ocena wyników odbywa się za co najmniej trzy lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny banku i ryzyko związane z prowadzoną przez bank działalnością gospodarczą.
4. Kierownicy komórki audytu wewnętrznego, komórki prawnej, komórki odpowiedzialnej za sprawy kadrowe (jeśli takie komórki funkcjonują w Banku), komórki do spraw zgodności, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie są wynagradzane w zakresie wynagrodzenia zmiennego za osiągnięcie celów wynikających z pełnionych przez nich funkcji, a ich wynagrodzenie nie może być uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności banku. Zmienne składniki wynagrodzenia zidentyfikowanych w naszym Banku pracowników, odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, oraz zgodnością są opiniowane i monitorowane przez Radę Nadzorczą Banku.
5. Łączne zmienne składniki wynagrodzeń przyznawane zidentyfikowanym pracownikom nie mogą w znacznym stopniu ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego bazy kapitałowej.

6. Rada Nadzorcza zatwierdza zasady wynagradzania członków Zarządu Banku, w tym szczegółowe kryteria i warunki uzasadniające uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia.
7. Zasady wynagradzania zidentyfikowanych pracowników określone są szczegółowo w „Polityce wynagradzania osób istotnie wpływających na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Radymnie”, zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą i odpowiednich umowach.

Szczegółowy katalog kryteriów stanowiących podstawę do oceny poszczególnych stanowisk pracy uznawanych za istotnie wpływających na profil ryzyka stanowi rozdział 4 załącznik nr 11 do niniejszej informacji.

Zbiorcze Informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska istotnie wpływające na profil ryzyka w Banku:

Zarząd	Wynagrodzenie	
	Stałe	Zmienne
Prezes Zarządu	129.000	20.380
Wiceprezes Zarządu ds. handlowych	84.640	13.630
Zarząd Społeczny	8.450	5.150
Główny księgowy	61.480,21	10.900
Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych	34.970,69	7.180
Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej	2.050,63	-

X. Ujawnienia w zakresie ryzyka operacyjnego

Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2018 roku, w podziale na klasy zdarzeń, w tym co najmniej w podziale na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia (zgodnie z załącznikiem nr 1 do Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym), oraz o tym, jakie działania mitygujące w związku z tym zostały podjęte w celu uniknięcia ich w przyszłości

Rodzaj zdarzenia	Definicja	Straty brutto
Oszustwa wewnętrzne	Straty spowodowane działaniem polegającym na celowej defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku, obejściach regulacji, przepisów prawa lub przepisów wewnętrznych przedsiębiorstwa, wyłączając straty wynikające z różnorodności lub dyskryminacji pracowników, które dotyczą co najmniej jednej strony	0 tys. zł.

	wewnętrznej.	
Oszustwa zewnętrzne	Straty spowodowane celowym działaniem polegającym na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku lub obejściu regulacji prawnych przez stronę trzecią.	0 tys. zł.
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Straty powstałe na skutek działań niezgodnych z przepisami lub porozumieniami dotyczącymi zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, wypłaty odszkodowań z tytułu uszkodzenia ciała lub straty wynikające z nierównego traktowania i dyskryminacji pracowników.	0 tys. zł.
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Straty wynikające z niewywiązania się z obowiązków zawodowych względem określonych klientów, będące skutkiem działań nieumyślnych lub zaniedbania (w tym wymagań powierniczych i stosownego zachowania) lub też związane z charakterem bądź konstrukcją produktu.	0 tys. zł.
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Straty powstałe na skutek straty lub szkody w aktywach rzeczowych w wyniku klęski żywiołowej lub innych wydarzeń.	0 tys. zł.
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Straty powstałe na skutek zakłóceń działalności banku lub awarii systemów.	0 tys. zł.
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Straty powstałe na skutek nieprawidłowego rozliczenia transakcji lub wadliwego zarządzania procesami operacyjnymi oraz wynikłe ze stosunków z kontrahentami i sprzedawcami.	0 tys. zł.

W banku nie wystąpiły straty faktycznie poniesione ujęte w księgach rachunkowych Banku.

XI. Ujawnienia w zakresie dźwigni finansowej

Wskaźnik dźwigni finansowej oblicza się jako miarę kapitału Tier I, podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej i wyrażany jest w wartości procentowej. Jako ekspozycję całkowitą stosuje się wartość ekspozycji (aktywa wg wartości bilansowej, oraz zobowiązania pozabilansowe udzielone wg ekwiwalentu bilansowego). Na 31.12.2018 r. wskaźnik ten wyniósł 20,07 %.

Podział miary ekspozycji całkowitej jak również uzgodnienie miary ekspozycji całkowitej ze stosowanymi informacjami ujawnianymi w publikowanych sprawozdaniach finansowych.

Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji wskaźnika dźwigni	Aktywa ważone ryzykiem
Wartość ekspozycji bilansowych	66.332.126	18.291.997
Rządy centralne i banki centralne,	33.535.860	0
Samorządy regionalne i władze lokalne,	4.111.000	822.885
Wielostronne banki rozwoju	0	0
Podmioty sektora publicznego,	629	629
Instytucje	17.667.221	381.275
Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	9.871.352	9.571.352
Ekspozycje detaliczne	8.554.022	6.415.517

Przedsiębiorstwa	298.772	227.634
Pozostałe ekspozycje	2.273.294	1.554.458
Wartość ekspozycji pozabilansowych	633.352	144.670

XII. Ujawnienia w zakresie ryzyka płynności

1) informacje ilościowe:

- a) rozmiar i skład nadwyżki płynności banku, luka płynności zawierająca kilka najbliższych przedziałów dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz otrzymane na tej podstawie skumulowane luki płynności,

Lp	Wyszczególnienie	A'vista	> 24 h < = 7 dni	> 7 dni < = 1 m-ca	> 1 m-ca < = 3 m-cy	> 3 m-cy < = 6 m-cy	> 6 m-cy < = 1 rok	> 1 rok < = 2 lata	> 2 lat < = 5 lat	> 5 lat < = 10 lat	> 10 lat < = 20 lat
1.	Luka przed urealnieniem	-54 030	45 162	-612	-10 903	116	769	3 058	6 151	5 122	3 948
2.	Luka skumulowana przed urealnieniem	-54 030	-8 868	-9 480	-20 383	-20 267	-19 497	-16 439	-10 289	-5 167	-1 219
3.	Wskaźnik płynności przed urealnieniem	0,13	155,26	0,44	0,05	1,12	1,73	977,18	4 599,96	-	-
4.	Wskaźnik płynności skumulowany przed urealnieniem	0,13	0,86	0,85	0,73	0,73	0,75	0,79	0,87	0,93	0,98
1.	Luka po urealnieniu	-1 647	45 076	-690	-14 003	-786	745	2 971	5 989	5 014	3 845
2.	Luka skumulowana po urealnieniu	-1 647	43 429	42 740	28 737	27 952	28 696	31 668	37 656	42 671	46 516
3.	Wskaźnik płynności po urealnieniu	0,81	121,00	0,44	0,03	0,56	1,72	740,28	3 491,04	-	-
4.	Wskaźnik płynności skumulowany po urealnieniu	0,81	5,89	5,22	2,17	2,06	2,05	2,15	2,37	2,55	2,69

b) opis wskaźników ilościowych

Analiza wskaźnikowa płynności

Bank posiada możliwość śledzenia i kontroli ryzyka płynności. W przypadku naszego banku niezbędne minimum w tym zakresie obejmuje informacje dotyczące struktury terminów płatności aktywów i pasywów, potrzeb wynikających z przewidywanych przepływów pieniężnych, stanu kredytów i depozytów. Istniejące wskaźniki, pozwalają ustalić obszary,

gdzie mogą występować trudności i które trzeba będzie dokładniej zbadać.

Przy wyliczaniu wskaźników istotne jest:

- 1) Urealnianie,
- 2) Uśrednianie,
- 3) Ujęcie roczne (annualizacja),
- 4) Określenie wskaźników wzrostu (dynamiki).

Przedstawione poniżej wskaźniki należą do najczęściej stosowanych, stanowią one jedynie część wskaźników, którymi można posługiwać się przy ocenie płynności, gospodarki funduszami i pozycji luki.

Wyszczególnienie	Stan na dzień 2018-12-31	Limity wewnętrzne	Opis wskaźnika
Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni	5,89	min 0,6	Aktywa zapadające w danym przedziale + zobowiązania pozabilansowe otrzymane podzielone przez pasywa wymagalne w danym przedziale + zobowiązania pozabilansowe udzielone
Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca	5,22	min 1,0	
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	2,17	min 1,0	
Wskaźnik płynności do 6 miesięcy	2,06	min 1,0	
Wskaźnik płynności do 1 roku	2,05	min 1,0	
Wskaźnik płynności do 2 lat	2,15	min 1,0	
Wskaźnik płynności do 5 lat	2,37	min 1,0	
Wskaźnik płynności do 10 lat	2,55	min 1,0	
Wskaźnik płynności do 20 lat	2,69	min 1,0	
Wskaźnik płynności powyżej 20 lat	0,99	min 0,9	
Aktywa płynne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	67,66	min 23	Wskaźnik ten obrazuje wielkość środków płynnych w odniesieniu do sumy bilansowej Banku. Im wyższy wskaźnik, tym łatwiej Bank może sobie poradzić z nieoczekiwanymi wypłatami środków oraz zapotrzebowaniem na kredyty. Do wyliczeń można przyjmować stany na konkretny dzień lub wartości średnie.
Aktywa płynne / Depozyty niestabilne (ponad osad) [%]	441,43	min 100	Wskaźnik ten obrazuje pokrycie depozytów niestabilnych aktywami płynnymi. Im wyższy wskaźnik, tym wyższy poziom płynności Banku, gdyż Bank może korzystać z większej kwoty aktywów płynnych, aby pokryć wypłaty depozytów niestabilnych i realizować zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek. Depozyty niestabilne - pasywa uważane za chwiejne, których Bank nie może traktować jako stałych źródeł środków. Ostrożnościowo wskaźnik ten powinien kształtować się powyżej wartości 100 %, co oznacza iż cała kwota depozytów niestabilnych jest pokrywana aktywami płynnymi.
Aktywa płynne / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	8 120,76	min 100	Wskaźnik ten obrazuje pokrycie zobowiązań pozabilansowych udzielonych aktywami płynnymi. Ostrożnościowo wskaźnik ten powinien kształtować się powyżej wartości 100 %, co oznacza iż cała kwota zobowiązań pozabilansowych udzielonych jest pokrywana aktywami płynnymi

Kredyty - wg wartości nominalnej / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	29,91	max 60	Wskaźnik obrazuje udział portfela kredytowego Banku w sumie bilansowej. Wyższy wskaźnik najczęściej oznacza niższy poziom płynności, gdyż kredyty są zazwyczaj aktywami o dłuższych terminach zapadalności.
Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	0,83	max 10	Wskaźnik obrazuje udział zobowiązań pozabilansowych udzielonych w aktywach ogółem.
Depozyty stabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	63,32	min 50	Wskaźnik przedstawia jaki procent aktywów Banku jest finansowany depozytami stabilnymi. Wyższy wskaźnik oznacza iż większa część aktywów Banku finansowana jest depozytami stabilnymi odpornymi na wahania, co w konsekwencji poprawia bezpieczeństwo płynnościowe Banku
Depozyty niestabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	15,33	max 30	Pasywa niestabilne stanowią źródła funduszy potencjalnie chwiejne, a zatem - nie można na nich polegać jako na konsekwentnych źródłach finansowania. Wskaźnik ten porównuje kwotę depozytów niestabilnych z sumą bilansową banku. Im wyższy wskaźnik, tym silniej bank jest uzależniony od źródeł finansowania uważanych za mniej stabilne. Im niższy wskaźnik, tym większe bezpieczeństwo Banku.
Procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%]	14,89	max 25	Wskaźnik obrazuje poziom największych deponentów w bazie depozytowej Banku. Czym wartość tego wskaźnika jest niższa, tym Bank posiada bardziej zdywersyfikowaną i rozdrobnioną bazę depozytową
Zobowiązania wobec sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	0,00	max 10	Wskaźnik przedstawia uzależnienie finansowania działalności Banku od zobowiązań pozyskanych od sektora finansowego
Kredyty i pożyczki otrzymane od sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	0,00	max 10	Wskaźnik przedstawia uzależnienie finansowania działalności Banku od kredytów i pożyczek otrzymanych od sektora finansowego
Depozyty od Banków / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	0,00	max 10	Wskaźnik obrazuje finansowanie aktywów Banku depozytami pozyskanymi od innych banków.
Depozyty / Kredyty, skupione wierzycelności i zrealizowane gwarancje [%]	262,97	min 100	Powszechnie stosowany wskaźnik, przydatny zwłaszcza w bankach mniejszych. Ten wskaźnik pokazuje jak część depozytów jest ulokowana w portfelu kredytowym Banku. Wysoki wskaźnik jest oznaką dobrej płynności, z drugiej strony potencjalnie niskiego zysku w porównaniu z innymi bankami. Opadający trend wskazuje na pogorszenie płynności lecz zbyt wysoki wskazuje na jej nadwyżkę. Im niższy wskaźnik, tym niższy poziom płynności, ponieważ większy procent depozytów finansuje aktywa długoterminowe (kredyty). Niski stosunek depozytów do kredytów wiąże się ponadto z ryzykiem, że Bank może być zmuszony odsprzedać niektóre kredyty ze stratą, aby wykonać zobowiązania wobec deponentów, a płynność może w przyszłości być silnie naruszona. Powyższe ryzyko stanowi jeden z powodów, które powinny skłaniać do szczególnie uważnych badań płynności w Bankach przeżywających okres gwałtownego rozwoju. Jeśli wzrost portfela kredytowego opiera się na środkach uzyskanych z krótkoterminowych, chwiejnych źródeł (zazwyczaj bardziej kosztownych), Bank może później napotkać duże problemy z utrzymaniem płynności.
Depozyty / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	255,84	min 95	Charakterystyka wskaźnika jest taka sama jak wskaźnika opisanego wyżej. Mianownik jest w tym przypadku powiększony o sumę zobowiązań pozabilansowych udzielonych

Depozyty stabilne / Kredyty, skup. wierzytelności i zreal. gwarancje [%]	211,72	min 90	Wskaźnik ten obrazuje jak dalece depozyty stabilne są zaangażowane w pożyczki i kredyty brutto. Wyższy wskaźnik najczęściej oznacza wyższy poziom płynności, gdyż depozyty stabilne przewyższają kredyty, które są zazwyczaj aktywami o dłuższych terminach zapadalności. Ze względu na długoterminowy charakter, kredyty powinny być finansowane przede wszystkim depozytami stabilnymi.
Depozyty stabilne / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	205,98	min 85	Charakterystyka wskaźnika jest taka sama jak wskaźnika opisanego wyżej. Mianownik jest w tym przypadku powiększony o sumę zobowiązań pozabilansowych udzielonych
Aktywa trwałe - wg wartości bilansowej / Fundusze własne [%]	9,62	max 30	Wskaźnik obrazuje procentowe zaangażowanie funduszy własnych banku do finansowania aktywów trwałych. Im niższy poziom niniejszego wskaźnika, tym większa część funduszy własnych Banku może być ulokowanych np. w aktywach płynnych czy też w aktywach o wyższej dochodowości.
Depozyty stabilne (50% ich wartości) + Fundusze własne / Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat [%]	408,35	min 200	Wskaźnik ten obrazuje jak dalece depozyty stabilne powiększone o fundusze własne są zaangażowane w pożyczki i kredyty brutto, o terminie zapadalności powyżej 5 lat. Wyższy wskaźnik najczęściej oznacza wyższy poziom płynności, gdyż depozyty stabilne przewyższają kredyty, które są zazwyczaj aktywami o dłuższych terminach zapadalności. Ze względu na długoterminowy charakter, kredyty powinny być finansowane przede wszystkim depozytami stabilnymi
Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje ogółem [%]	42,47	max 45	Wskaźnik ten obrazuje stopień udziału należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat w kredytach, skupionych wierzytelnościach i zrealizowanych gwarancjach ogółem
Współczynnik M1	0,68	min 0,23	Udział podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem
Współczynnik M2	10,45	min 2,00	Pokrycie aktywów niepłynnych funduszami własnymi
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR - Liquidity Coverage Ratio)	937%	min 110 %	Zabezpieczenie przed utratą płynności (aktywa płynne) podzielone przez różnicę sumy wypływów płynności oraz ograniczeniem 75% sumy wypływów.
Wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR - Net Stable Funding Ratio)	99%	brak	Dostępne stabilne finansowanie podzielone przez wymagane stabilne finansowanie
Wskaźnik odnawialności kredytów w rachunkach bieżących [%]	100,00	inf.	Iloraz kredytów w rachunkach bieżących odnowionych w danym miesiącu do kredytów w rachunkach bieżących zapadalnych w danym miesiącu
Wskaźnik odnawialności kredytów w rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych [%]	100,00	inf.	Iloraz kredytów w rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych odnowionych w danym miesiącu do kredytów w rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych zapadalnych w danym miesiącu
Wskaźnik odnawialności depozytów terminowych sektora niefinansowego [%]	99,49	inf.	Iloraz depozytów terminowych odnowionych (depozytów nie wycofanych po upływie jednego dnia od terminu wymagalności) w danym miesiącu do depozytów terminowych wymagalnych w danym miesiącu
Wskaźnik odnawialności depozytów terminowych instytucji sektora rządowego i samorządowego [%]	100,00	inf.	Iloraz depozytów terminowych odnowionych (depozytów nie wycofanych po upływie jednego dnia od terminu wymagalności) w danym miesiącu do depozytów terminowych wymagalnych w danym miesiącu

Powyższe limity ostrożnościowe uwzględniają całościowe narażenie Banku na ryzyko

płynności

2) informacje jakościowe:

Plany awaryjne opracowywane przez osoby odpowiedzialne za zarządzanie płynnością gwarantują niezakłócony dostęp do usług finansowych świadczonych przez Bank, bezpieczeństwo wkładów klientów zdeponowanych w Banku, skuteczną wewnętrzną koordynację i wymianę informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Banku między innymi poprzez dostarczanie aktualnej, precyzyjnej i spójnej informacji, oraz przetrwanie Banku w sytuacjach kryzysowych. Przy opracowywaniu planów awaryjnych uwzględnia się aktualną strukturę organizacyjną Banku, aktualną sytuację płynnościową Banku, dane historyczne, a także realne możliwości przebudowy struktury bilansu. Plany awaryjne są zintegrowane z ciągłym procesem analizy ryzyka płynności w Banku, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych, podlegają przeglądowi i aktualizacji co najmniej raz w roku, a w przypadku zmian warunków rynkowych lub skali prowadzonej działalności z większą częstotliwością. Plany awaryjne podlegają testowaniu z częstotliwością roczną i mają na celu:

- a) uzyskanie potwierdzenia, że podział odpowiedzialności jest właściwy i zrozumiały,
- b) sprawdzeniu możliwości dokonywania transferu gotówki,
- c) przegląd możliwości uruchomienia planu awaryjnego w krótkim czasie,
- d) testowanie kluczowych założeń takich jak możliwość sprzedaży niektórych płynnych aktywów, wykorzystywanie możliwości finansowania się z Banku Zrzeszającego lub innego podmiotu finansowego, wykorzystania otrzymanych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania.

Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych dokonuje przeglądu planów awaryjnych nie rzadziej niż raz w roku i w razie potrzeby proponuje zmianę ich zapisów, dostosowując je do rodzaju prowadzonej działalności oraz podejmowanego ryzyka, po uprzednim zaopiniowaniu tych zmian przez Zarząd Banku. Plany awaryjne zatwierdza Rada Nadzorcza.

Zakres przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka. Testy warunków skrajnych (ich założenia i scenariusze) podlegają przeglądom co najmniej raz w roku, a w przypadku istotnej zmiany warunków rynkowych, lub skali prowadzonej działalności częściej.

1. Testy warunków skrajnych badających wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank, sporządza się według poniższych zasad:
 - 1) Projektowania testów warunków skrajnych:
 - a) projektowanie testu warunków skrajnych polega na określeniu głównych cech jakie ma spełniać,
 - b) w procesie projektowania testów warunków skrajnych uwzględnia się możliwe interakcje pomiędzy rodzajami ryzyk,
 - 2) Ustalania założeń testów warunków skrajnych:
 - a) ustalenie założeń testu polega na określeniu konserwatywnych i rygorystycznych założeń, które mimo tego, że nie wystąpiły nigdy w Banku mogą mieć miejsce,
 - b) przy ustalaniu założeń winno się kierować tym, aby rzetelnie przedstawiały mogące się pojawić zagrożenia bez względu na bieżącą sytuację płynnościową Banku,
 - 3) Ustalania zakresu testów warunków skrajnych:
 - a) określenie wykazu testów, oraz zakresu ich sporządzania obrazujących sytuacje skrajne dla wielu aspektów mogących mieć wpływ na sytuację płynnościową Banku,
 - 4) Wykorzystywania rezultatów testów warunków skrajnych:
 - a) wyniki testów warunków skrajnych winny być szczegółowo omówione i analizowane przez stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych oraz Zarząd Banku jak również o ich rezultatach winna być informowana Rada Nadzorcza,
 - b) rezultaty testów warunków skrajnych winny być brane pod uwagę przy ustalaniu i weryfikacji tzw. apetytu na ryzyko poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku,
 - c) bardzo wnikliwie winny być analizowane przyczyny niespełniania przez Bank założeń ustalonych w testach,
 - d) wyniki testów warunków skrajnych winny być wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego banku.
 - 5) Dokonywania przeglądów testów warunków skrajnych:
 - a) przegląd i aktualizacja zarówno cech testu jak i jego założeń winna być dokonywana przynajmniej raz w roku i powinna obejmować przegląd trafności

założeń, wyników testów pod kątem przestrzegania przyjętych limitów – założeń minimalnych,

- b) szczególnie ważne jest dokonywanie analizy przekroczeń założeń minimalnych testów. Należy wówczas poddać ocenie trafność i rygorystyczność przyjętych założeń.
- c) przegląd ma również na celu dostosowanie założeń testów warunków skrajnych do zmian warunków zachodzących zarówno wewnątrz Banku (znaczną zmianą skali prowadzonej działalności i skali ryzyka), jak i zewnętrznych.

2. Przyjmując założenia testów warunków skrajnych Bank uwzględnia:

- Założenia w ogólnej Strategii Rozwoju Banku,
- Założenia zawarte w strategii zarządzania ryzykami,
- Założenia zawarte w polityce zarządzania ryzykiem płynności,
- Aktualną sytuację płynnościową Banku,
- Otoczenie w którym funkcjonuje Bank, ogólną sytuację Banku oraz sytuację na rynku,
- Historyczną analizę pomiaru ryzyka płynności,
- Historyczne wykorzystanie limitów.

4. Zakres testów warunków skrajnych ustalany jest w oparciu o sytuacje skrajne, które są możliwe do wystąpienia w Banku, uwzględnia aktualny profil ryzyka Banku, skalę prowadzonej działalności, historyczne wyniki analiz oraz wyniki testów warunków skrajnych.

5. Wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem.

Na koniec 2018 roku w Banku Spółdzielczym w Radymnie zostały wykonane następujące testy:

1. Test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności. Z przeprowadzonego testu zakładającego spadek poziomu zobowiązań bieżących i terminowych od podmiotów niefinansowych oraz podmiotów sektora budżetowego o 30% tj. o 17 932 tys. zł oraz symulowaną sprzedaż kredytów wyznaczonych do sprzedaży, stanowiących 20% należności z tytułu kredytów i pożyczek od sektora niefinansowego tj. 3 725 tys. zł, na

dzień sporządzenia analizy współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem wyniósłby 0,64, a zatem znajdowałby się powyżej limitu nadzorczego.

2. Odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności. Z przeprowadzonego odwróconego testu zakładającego spadek poziomu zobowiązań bieżących i terminowych od pozostałych podmiotów sektora finansowego, sektora niefinansowego i rządowego oraz samorządowego, a także symulowaną sprzedaż kredytów wyznaczonych do sprzedaży, stanowiących 20% należności z tytułu kredytów i pożyczek od sektora niefinansowego, współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem winien wynieść 0,20. W takim przypadku spadek zobowiązań bieżących i terminowych ogółem mógłby wynieść 84%, to jest 49 967 tys. zł. Możliwość takiego spadku zobowiązań świadczy o bezpiecznym poziomie współczynnika M1.
3. Test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Rozporządzenia delegowanego nr 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych. Z przeprowadzonego testu zakładającego wzrost wpływów płynności o tj. o 1 374 tys. zł (z 6 870 do 8 244 tys. zł) i jednoczesnym obniżeniu się wartości aktywów płynnych o tą samą wartość poziom wskaźnika LCR na dzień sporządzenia analizy obniżyłby się z 937% do 654%. Wartość tego wskaźnika znajdowałby się powyżej limitu nadzorczego wynoszącego 100 %.
4. Odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku. Test ten uwidacznia w jakim stopniu posiadane wolne środki Banku, jak również możliwe do pozyskania środki pokryłyby zobowiązania bieżące i terminowe ogółem lub też zobowiązania bieżące ogółem. Wynik testu przedstawia, iż zobowiązania bieżące i terminowe ogółem zostałyby pokryte w 106,87%, lub też zobowiązania bieżące ogółem (jako z reguły najbardziej chwiejne pasywa) zostałyby pokryte w 140,36%. Uzyskane wyniki świadczą o pełnym zabezpieczeniu płynności finansowej Banku.
5. Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 30%. Przy założeniach testu wynik wykazuje nadwyżkę w wysokości 45 947 tys. zł, co zapewnia pełną wypłacalność finansową Banku.
6. Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wpływów środków. Przeprowadzony test uwidacznia, iż

Bank przy normalnej działalności regulowałby swoje zobowiązania, zarówno gotówkowo, jak i bezgotówkowo przez 26,9 dni roboczych. Zakładając stu procentowy wzrost maksymalnych wypłat kasowych oraz maksymalnych kwot obciążeń bezgotówkowych, Bank regulowałby swoje zobowiązania przez 13,4 dni roboczych. Tak długi okres obsługi klientów Banku przy założeniu braku wpłat gotówkowych, oraz uznań bezgotówkowych świadczy o dużej możliwości finansowania potencjalnie bardzo kryzysowej sytuacji Banku.

7. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego (scenariuszowy). Z przeprowadzonego testu zakładającego pogorszenie się jakości portfela kredytowego o 20% uzyskano następujące wyniki:

Wskaźniki	Wartości wskaźników uzyskane na dzień analizy	Wartości wskaźników uzyskane przy założeniu testu	Limity ostrożnościowe
Wskaźnik płynności do 7 dni	5,89	5,88	min 0,6
Wskaźnik płynności do 1 miesiąca	5,22	5,21	min 1,0
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	2,17	2,16	min 1,0
Wskaźnik płynności do 1 roku	2,05	2,02	min 1,0
Wskaźnik płynności do 2 lat	2,15	2,10	min 1,0

Przeprowadzony test uwidacznia, iż Bank przy założeniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego o 20% będzie spełniał ustalone limity wewnętrzne.

8. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego (test scenariuszowy). Z przeprowadzonego testu zakładającego pogorszenie się jakości portfela kredytowego o 20%, oraz wzroście portfela kredytowego o 10% uzyskano następujące wyniki:

Wskaźniki	Wartości wskaźników uzyskane na dzień analizy	Wartości wskaźników uzyskane przy założeniach testu	Limity ostrożnościowe
Wskaźnik płynności do 7 dni	5,89	5,63	min 0,6
Wskaźnik płynności do 1 miesiąca	5,22	4,99	min 1,0
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	2,17	2,07	min 1,0
Wskaźnik płynności do 1 roku	2,05	1,95	min 1,0
Wskaźnik płynności do 2 lat	2,15	2,04	min 1,0

Wyniki testu uwidaczniają, iż Bank przy założeniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego o 20%, oraz wzroście portfela kredytowego o 10% będzie spełniał ustalone limity wewnętrzne.

9. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych (test scenariuszowy). Z przeprowadzonego testu zakładającego pogorszenie się jakości portfela kredytowego o 20%, wzroście portfela kredytowego o 10%, oraz spadku depozytów terminowych o 10% uzyskano następujące wyniki:

Wskaźniki	Wartości wskaźników uzyskane na dzień analizy	Wartości wskaźników uzyskane przy założeniach testu	Limity ostrożnościowe
Wskaźnik płynności do 7 dni	5,89	5,50	min 0,6
Wskaźnik płynności do 1 miesiąca	5,22	4,93	min 1,0
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	2,17	2,15	min 1,0
Wskaźnik płynności do 1 roku	2,05	2,03	min 1,0
Wskaźnik płynności do 2 lat	2,15	2,14	min 1,0

Wyniki testu uwidaczniają, iż Bank przy założeniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego o 20%, wzroście portfela kredytowego o 10%, oraz spadku depozytów terminowych o 10% będzie spełniał ustalone limity wewnętrzne.

- 10 Test kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony w Banku plan finansowy. Z przeprowadzonego testu prognozy na podstawie planu finansowego Banku uzyskano następujące wyniki:

Wskaźniki	Wartości wskaźników uzyskane na dzień analizy	Wartości wskaźników uzyskane przy założeniach testu	Limity ostrożnościowe
Wskaźnik płynności do 7 dni	5,89	5,21	min 0,6
Wskaźnik płynności do 1 miesiąca	5,22	4,73	min 1,0
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	2,17	2,15	min 1,0
Wskaźnik płynności do 1 roku	2,05	2,04	min 1,0
Wskaźnik płynności do 2 lat	2,15	2,15	min 1,0

Przeprowadzony test uwidaczniają, iż Bank przy założonych w planie finansowym poszczególnych składowych aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych będzie spełniał ustalone limity wewnętrzne. Powyższe testy scenariuszowe obrazują, przy różnej dotkliwości możliwości utrzymania przez Bank płynności finansowej Banku.

Wartości horyzontów przeżycia przy różnej dotkliwości testów warunków skrajnych scenariuszowych.

1. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego o 20 %. Wartość horyzontu przeżycia dla części podstawowej do 7 dni wyniósł w analizowanym miesiącu 43 366 tys. zł, natomiast część uzupełniająca od 7 dni do 1 miesiąca 0 tys. zł.
2. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego o 20 %, oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego o 10%. Wartość horyzontu przeżycia dla części podstawowej do 7 dni wyniósł w analizowanym miesiącu 41 125 tys. zł, natomiast część uzupełniająca od 7 dni do 1 miesiąca 0 tys. zł.
3. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego o 20 %, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego o 10%, oraz spadku depozytów terminowych o 10% (najbardziej konserwatywny). Wartość horyzontu przeżycia dla części podstawowej do 7 dni wyniósł w analizowanym miesiącu 39 743 tys. zł, natomiast część uzupełniająca od 7 dni do 1 miesiąca 0 tys. zł.

Wyniki testowania scenariuszy sytuacji kryzysowych są przesłanką do wprowadzenia ewentualnych zmian w procedurach, zmian wysokości obowiązujących limitów wewnętrznych lub ustanowienia nowych limitów, zmian struktury finansowania działalności oraz zmian założeń testów warunków skrajnych.

Stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych przedkłada:

a) Codzienne dla Członka Zarządu bezpośrednio nadzorującego zarządzanie płynnością:

- 1) Zestawienie przepływów środków pieniężnych oraz zagospodarowanie wolnych środków,
- 2) Kalkulacje nadzorczych miar płynności,

b) Miesięcznie dla Zarządu Banku :

- 1) Zestawienia przepływów środków pieniężnych, oraz zagospodarowanie wolnych środków;
 - 2) Zestawienie miesięczne zawierające informacje według stanu na koniec poszczególnych dni danego miesiąca:
 - stan lokat terminowych,
 - stan środków pieniężnych w kasach Banku,
 - stan rachunku bieżącego,
 - obciążenia wysłane systemem Elixir,
 - uznania otrzymane systemem Elixir,
 - stan papierów wartościowych.
 - 3) Zestawienie danych historycznych, zawierające informacje zawarte w punkcie 2;
 - 4) Zestawienie zawartych transakcji lokacyjnych i depozytowych
 - 5) Raport z analizy ryzyka płynności, zawierający:
 - źródła finansowania działalności Banku (wg pierwotnych terminów realizacji),
 - zaangażowanie środków oraz aktywa płynne (wg pierwotnych terminów realizacji),
 - analizę zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów,
 - analizę największych deponentów w bazie depozytowej Banku,
 - analizę depozytów osób wewnętrznych,
 - analizę stabilności bazy depozytowej (wskaźniki osadu),
 - analizę wskaźnikową ryzyka płynności Banku, wraz z oceną przestrzegania limitów ostrożnościowych,
 - urealnione zestawienie płynności Banku,
 - kształtowanie się nadzorczych miar płynności,
 - prognozę kształtowania się podstawowych wartości wpływających na płynność finansową Banku,
 - testy warunków skrajnych,
 - 6) opis sytuacji Banku wraz z wnioskami.
 - 7) zestawienie kształtowania się bazy depozytowej i portfela kredytowego za dany miesiąc.
1. W przypadku posiadania negatywnych uwag dotyczących zarządzania ryzykiem płynności Zarząd Banku wydaje stanowisko ds. analiz i ryzyk bankowych dyspozycje do realizacji w zakresie polityki zarządzania płynnością Banku.
 2. Zarząd Banku przekazuje w okresach kwartalnych Radzie Nadzorczej informacje

o sytuacji Banku w zakresie płynności finansowej, oraz ocenę ryzyka utraty płynności, na jakie narażony jest Bank.

- a) aspekty ryzyka płynności, na które bank jest narażony i które monitoruje,
- b) dywersyfikację źródeł finansowania banku,
- c) inne techniki wykorzystywane do ograniczania ryzyka płynności,
- d) pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności, łącznie z dodatkowymi wskaźnikami, dla których bank nie ujawnia danych,
- e) wyjaśnienie, w jaki sposób ryzyko płynności rynku (produktu) jest odzwierciedlone w systemie zarządzania płynnością płatniczą banku,
- i) politykę banku w zakresie utrzymywania rezerw płynności,
- k) częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności.

Źródła finansowania działalności Banku (wg pierwotnych terminów wymagalności)

Źródła finansowania działalności Banku (wg pierwotnych terminów wymagalności)		2018-12-31
A.	Pasywa ogółem (źródła finansowania działalności)	74 316
A.1	Zobowiązania ogółem	59 785
1.	Depozyty bieżące (PLN i waluty obce)	45 511
2.	Depozyty terminowe ogółem (PLN i waluty obce)	14 262
a)	w tym: <= 7 dni	0
b)	> 7 dni <= 1 m-c	174
c)	> 1 m-ca <= 3 m-ce	2 164
d)	> 3 m-ce <= 6 m-cy	10 670
e)	> 6 m-cy <= 1 rok	1 247
f)	> 1 rok <= 2 lata	0
g)	> 2 lata	7
3.	Depozyty zablokowane	11
4.	Kredyty i pożyczki	0
5.	Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	0
6.	Inne zobowiązania	0
A.1.1.	Zobowiązania wg sektorów	59 785
I.	Podmioty finansowe	0
1.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0
2.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora finansowego	0
3.	Zobowiązania wobec pozostałych podmiotów sektora finansowego	0
II.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego ogółem	52 034
1.	Podmioty gospodarcze	224
2.	Gospodarstwa domowe	51 003
2.1.	Depozyty bieżące (PLN i waluty obce)	36 731
2.2.	Depozyty terminowe ogółem (PLN i waluty obce)	14 262
a)	w tym: <= 7 dni	0
b)	> 7 dni <= 1 m-c	174
c)	> 1 m-ca <= 3 m-ce	2 164
d)	> 3 m-ce <= 6 m-cy	10 670

e)	> 6 m-cy <= 1 rok	1 247
f)	> 1 rok <= 2 lata	0
g)	> 2 lata	7
2.3.	Depozyty zablokowane	10
2.4.	Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	0
2.5.	Inne zobowiązania	0
3.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	808
III.	Podmioty sektora rządowego i samorządowego	7 751
A.2.	Inne źródła finansowania	14 531
1.	Nadwyżka funduszy i zobowiązań podporządkowanych nad aktywami trwałymi wg wartości bilansowej	13 882
2.	Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	0
3.	Wynik roku bieżącego (netto) oraz wynik w trakcie zatwierdzenia	645
4.	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0
5.	Rozrachunki międzybankowe per saldo (P-A)	5
B.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	0
C.	Pasywa ogółem i zobowiązania pozabilansowe otrzymane	74 316

Bank będzie utrzymywał współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem (M1) na poziomie min. 0,23. Natomiast współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (M2) na poziomie 2,00.

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności.

1) Aktywa płynne - aktywa łatwo wymienialne na gotówkę; do aktywów płynnych zalicza się w szczególności:

- gotówkę w kasach i skarbcu,
- rachunki bieżące złotowe w Banku Zrzeszającym (z wyłączeniem rezerwy obowiązkowej),
- lokaty typu O/N,
- lokaty złotowe z terminem zapadalności do 7 dni z zastrzeżeniem § 24 (niezablokowane),
- pozostałe należności od podmiotów regulowanych z terminem zapadalności do 7 dni
- instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w ciągu 7 dni, z zastrzeżeniem § 24 (np. bony pieniężne, bony skarbowe, obligacje skarbowe, na które istnieje płynny rynek wtórny),
- rozliczenia międzybankowe (strona Wn),
- lokaty złotowe z terminem zapadalności powyżej 7 dni i nie przekraczającym 30 dni z zastrzeżeniem § 24 (niezablokowane),
- pozostałe należności od podmiotów regulowanych z terminem zapadalności powyżej 7 dni i nie przekraczającym 30 dni,

- instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w okresie powyżej 7 dni i do 30 dni, nie ujęte w podstawowej rezerwie płynności, z zastrzeżeniem § 24.
- 2) Aktywa obciążone - aktywa, które - w sposób wyraźny lub dorozumiany - są przedmiotem zastawu lub umowy o zabezpieczenie albo podniesienie jakości kredytowej danej transakcji. Takie wykorzystanie aktywów może być stosowane do pozyskania finansowania (np. papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, obligacje zabezpieczone, transakcje repo) lub do celów handlowych i zarządzania ryzykiem (np. instrumenty pochodne i pożyczki papierów wartościowych).
- 3) Aktywa nieobciążone - aktywa, które mogą być natychmiast wykorzystane przez bank jako przedmiot zastawu zabezpieczającego pozyskanie finansowania lub do celów handlowych lub zarządzania ryzykiem.
- 4) Alternatywne źródła finansowania - potencjalnie dostępne źródła płynności wzmacniające zdolność banku do przetrwania zdarzeń kryzysowych. W zależności od charakteru, dotkliwości oraz okresu trwania zdarzenia kryzysowego, do potencjalnych źródeł finansowania można zaliczyć, przykładowo:
 - a) przyrost depozytów,
 - b) wydłużenie terminów wymagalności zobowiązań,
 - c) nowe emisje instrumentów dłużnych krótko- i długoterminowych,
 - d) transfery funduszy wewnątrz grupy, nowe emisje kapitałowe, sprzedaż spółek zależnych lub linii biznesowych,
 - e) sekurytyzację aktywów,
 - f) sprzedaż lub transakcje repo nieobciążonych, wysoce płynnych aktywów,
 - g) ciągnięcie przyznaných linii finansowania,
 - h) kredyt lombardowy z banku centralnego.
- 5) Analiza scenariuszowa - polega na założeniu scenariuszy jednoczesnej zmiany wielu współwystępujących czynników ryzyka oraz badaniu ich wpływu na sytuację banku.
- 6) Analiza wrażliwości - polega na założeniu zmian poszczególnych czynników ryzyka, a także kombinacji takich zmian oraz statycznym analizowaniu ich wpływu na sytuację banku.
- 7) Baza depozytowa - zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;

- 8) Depozyty stabilne (stałe) - depozyty, które w długim okresie czasu wykazują nieznaczne wahania; dzięki tym depozytom Bank może finansować aktywa o dłuższych terminach zapadalności; wartość depozytów stabilnych jest wyznaczana jako iloczyn wartości depozytów w poszczególnych grupach podmiotowych i rodzajowych oraz wskaźnika osadu, wyliczonego dla danej grupy depozytów w analizowanym okresie;
- 9) Depozyty niestabilne (zmienne) - stanowią różnicę pomiędzy łącznym stanem depozytów, a wartością depozytów stabilnych z tego samego okresu; Bank nie może na nich polegać przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności;
- 10) Duży depozyt – jeden depozyt terminowy, którego wartość jest wyższa aniżeli 1,5 % depozytów terminowych ogółem;
- 11) Dzień sprawozdawczy – dzień, na który Bank oblicza nadzorcze miary płynności, przy czym dla obliczeń nadzorczych miar płynności dniem sprawozdawczym jest każdy dzień roboczy;
- 12) Efekty drugiej rundy - efekty wynikające z pogorszenia warunków ekonomicznych w sferze realnej gospodarki, które z pewnym opóźnieniem, w sposób pośredni, negatywnie oddziałują na bilanse banków, powodując pogorszenie kondycji finansowej całego sektora bankowego, m. in. poprzez obniżenie jakości aktywów, wzrost należności zagrożonych, obniżenie rentowności czy zwiększenie ryzyka niewypłacalności banku.
- 13) Kluczowe zobowiązania - zobowiązania, z których niewywiązanie się w określonym terminie w ciągu dnia może stanowić zagrożenie dla reputacji banku lub jego działalności. Mogą obejmować zobowiązania, dla których istnieje określony termin w ciągu dnia, takie, które wymagają rozliczenia pozycji w systemach płatniczych i rozliczeniowych oraz takie, które są związane z działalnością na rynku, jak np. dostarczenie lub zwrot instrumentu rynku pieniężnego czy płatności depozytów uzupełniających.
- 14) FTP (*fund transfer pricing*) - mechanizm ustalania cen transferowych stosowany dla wszystkich istotnych rodzajów działalności oraz pozycji bilansowych i pozabilansowych do wewnętrznej wyceny płynności, pomiaru efektywności czy wyceny w ramach procesu analizy ryzyka i rentowności potencjalnych nowych produktów lub usług.
- 15) Limity ostrożnościowe – minimalna lub maksymalna granica określająca dopuszczalną wielkość pozycji lub wskaźnika, decydujących o poziomie limitowanego ryzyka płynności; limity ustalane są dla całego Banku, mają na celu zachowanie właściwego poziomu narażenia Banku na ryzyko płynności;

- 16) Luka płynności (kontraktowa) - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym sporządzone na podstawie szacunków przepływów pieniężnych w celu ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie przepływów pieniężnych polega na ustaleniu okresów pozostałych do zapadalności aktywów i wymagalności pasywów oraz pozycji pozabilansowych poprzez zestawienie tych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w narastających przedziałach czasowych, licząc od daty sporządzenia zestawienia. Występowanie dodatniej/ujemnej różnicy pomiędzy sumą aktywów zapadających a sumą pasywów wymagalnych i pozycji pozabilansowych w danym przedziale czasowym wskazuje na utrzymywanie luki dodatniej/ujemnej;
- 17) Luka płynności (urealniona) - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym uwzględniające założenia co do możliwych zachowań pozycji aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w celu realnego ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie urealnionych przepływów pieniężnych wymaga wypracowania przez bank własnej, ostrożnościowej techniki ich oceny uwzględniającej założenia dotyczące m. in. wcześniejszych wypłat depozytów, późniejszych spłat kredytów, stabilności źródeł finansowania, zasad wpływu na pozycję płynności zobowiązań i należności warunkowych oraz innych transakcji pozabilansowych, kosztów wymuszonej sprzedaży aktywów czy zmian sytuacji gospodarczej i upodobań klientów.
- 18) Łatwa zbywalność - możliwość zastawu bądź sprzedaży poszczególnych składników aktywów w sytuacji różnych zdarzeń kryzysowych bez ponoszenia dużych strat finansowych związanych z wymuszonym, natychmiastowym upłynnieniem. Zbywalność może być różna w zależności od scenariusza kryzysowego i czasu jego trwania. Niemniej jednak wyróżnić można pewne ogólne czynniki, które mogą zwiększać płynność danego składnika aktywów, w tym:
- a) czynniki związane z charakterystyką składnika aktywów:
 - niskie ryzyko rynkowe,
 - krótki termin zapadalności,
 - przejrzystość struktury i charakterystyki ryzyka,
 - łatwość i pewność wyceny,
 - duża skala emisji,
 - niska korelacja z innymi aktywami generującymi ryzyko,
 - b) czynniki związane z charakterystyką emitenta:

- wysoka wiarygodność kredytowa emitenta,
- c) czynniki związane z charakterystyką rynku:
 - istnienie rynku regulowanego dla danego rodzaju aktywów,
 - szeroka, zdywersyfikowana baza kupujących i sprzedających,
 - płynny rynek dla danego rodzaju aktywów,
 - dopuszczalność przez bank centralny jako zabezpieczenie,
- d) czynniki związane z działalnością banku:
 - obecność banku na danym rynku,
 - regularny obrót aktywami zaliczanymi do nadwyżki płynności,
 - niski wolumen utrzymywanych aktywów w stosunku do przeciętnych obrotów na rynku,
 - działanie banku pod własną marką.

19) Nadwyżka płynności – suma pozycji bilansowych zaliczanych do aktywów płynnych.

20) Pierwotny termin wymagalności - termin wymagalności liczony od pierwotnej daty przyjęcia środków do pierwszego terminu, w którym zgodnie z umową depozytu deponent może podjąć środki; w przypadku, gdy środki można podjąć od określonego terminu, wymagalność depozytu ustalona jest na podstawie wymaganego okresu, który musi upłynąć, aby deponent mógł podjąć dany depozyt bez ponoszenia żadnych sankcji z tego tytułu; jeśli deponentowi przysługuje prawo wycofania depozytu w różnych terminach lub w różnych okresach, należy wykazać termin wymagalności zgodnie z pierwszą możliwą datą podjęcia środków;

21) Płynność finansowa - zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania swoich bieżących zobowiązań; utrzymanie odpowiedniej płynności oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, aby sprostać obecnemu lub potencjalnemu zapotrzebowaniu na te środki ze strony klientów (deponentów i kredytobiorców) Banku; płynność polega na zdolności do finansowania aktywów, terminowego wywiązywania się ze zobowiązań i przetrwania spadku depozytów w toku sezonowej działalności Banku, jak również w rozmaitych innych dających się przewidzieć warunkach;

22) Płynność śróddzienna (bieżąca) - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu.

23) Płynność krótkoterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;

- 24) Płynność średnioterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 25) Płynność długoterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 26) Płynność rynku (produktu) - możliwość łatwej zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku bez znacznych strat finansowych na tych produktach;
- 27) Podmioty regulowane - zgodnie z ustawą o nadzorze uzupełniającym zaliczają się do nich w szczególności: banki, oddziały instytucji kredytowych, banki zagraniczne, zakłady ubezpieczeń, firmy inwestycyjne;
- 28) Pozaumowne „zobowiązania” banku - zobowiązania, które w okresie sytuacji kryzysowej mogą powodować konieczność wspierania nieuwzględnionych w bilansie ani w zobowiązaniach pozabilansowych SPV. Podobnie, w okresie warunków skrajnych, obawa utraty reputacji może skłaniać bank do zakupu aktywów od funduszy rynku pieniężnego lub innych funduszy inwestycyjnych, którymi zarządza lub z którymi współpracuje.
- 29) Rezerwa płynności – aktywa zabezpieczające utrzymanie płynności płatniczej;
- 30) Ryzyko finansowania - zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.
- 31) Ryzyko płynności - zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat;
- 32) Ryzyko płynności śróddziennej - zagrożenie utraty zdolności do realizacji zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu
- 33) Ryzyko płynności rynku (produktu) - zagrożenie utraty możliwości zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku, powodujące konieczność poniesienia znacznych strat finansowych na tych produktach;

- 34) Test odwrócony - polega na przyjęciu założenia wystąpienia negatywnych skutków zmaterializowania się ryzyka płynności oraz określeniu scenariuszy w ramach analizy scenariuszowej, które mogłyby do takich sytuacji doprowadzić.
- 35) Termin płatności (zapadalności/wymagalności) - termin zapadalności lub wymagalności liczony od dnia, na który sporządzane jest zestawienie terminów płatności wynikających z umowy;
- 36) Tolerancja ryzyka płynności – poziom ryzyka płynności, jaki zamierza ponieść bank. Im większa tolerancja ryzyka płynności banku, tym większe ryzyko zaakceptuje on w celu osiągnięcia korzyści finansowych ze swojej działalności. Poziom tolerancji ryzyka płynności banku wynika z apetytu na ryzyko wpisanego w założenia całościowej strategii działalności banku i jest z nim spójny. Tolerancja ryzyka płynności to kryteria odstępstw od ustalonych limitów ostrożnościowych (apetytu na ryzyko).
- 37) Transakcje zawierane na rynku hurtowym:
- a) transakcje zawierane z podmiotami regulowanymi,
 - b) operacje dokonywane w ramach świadczenia usług pośrednictwa finansowego na rachunkach własnych w imieniu klienta.
- 38) Wartość likwidacyjna lub pożyczkowa aktywów - oszacowana wartość gotówki dostępnej dla banku, jeśli aktywa są upłynniane bądź wykorzystywane jako zabezpieczenie dla zabezpieczonego finansowania.
- 39) Zarządzanie dostępem do rynku - rozwój obecności na rynkach, na których bank może sprzedać aktywa lub wzmacnianie ustaleń (relacji) pozwalających bankowi na zaciąganie zobowiązań zabezpieczonych lub niezabezpieczonych. Wzmacnianie relacji z obecnymi i potencjalnymi inwestorami może odbywać się poprzez utrzymywanie odpowiedniej częstotliwości kontaktów oraz częstotliwości korzystania z danego źródła finansowania.
- 40) Zdarzenia progowe - zdarzenia związane z pozycjami pozabilansowymi, których wystąpienie uruchamia zawarte w umowach działania generujące zapotrzebowanie na płynność. Zdarzenia progowe dotyczą w szczególności kontraktów pochodnych, transakcji sekurytyzacyjnych i związków ze spółkami specjalnego przeznaczenia (dalej: SPV - *special purpose vehicles*), udzielonych gwarancji i przyznanych linii kredytowych. Mogą obejmować np. zmiany uwarunkowań ekonomicznych, obniżenie ratingu kredytowego banku, ryzyko kraju, szczególne zakłócenia na rynku (np. papierów wartościowych), modyfikacje umów w wyniku zmiany przepisów prawnych, rachunkowych lub podatkowych oraz inne podobne zmiany. Wystąpienie zdarzeń progowych może warunkować m. in. uruchomienie klauzul wymagających likwidacji

pochodnego kontraktu pozagiełdowego lub przedłożenia zabezpieczenia, konieczność uzupełnienia depozytu zabezpieczającego w instrumentach pochodnych, konieczność przedterminowej spłaty w niektórych transakcjach sekurytyzacji aktywów, realizację udzielonych zobowiązań warunkowych lub konieczność sfinansowania ciągłych przyznanych linii kredytowych.

- 41) Zdarzenia/sytuacje/warunki kryzysowe - najbardziej dotkliwe scenariusze warunków skrajnych, które mogą wpływać na zdolność banku do sprzedaży aktywów lub ograniczyć dostęp zarówno do zabezpieczonych, jak i niezabezpieczonych źródeł finansowania. Mogą dotyczyć wyłącznie banku, całego rynku lub kombinacji tych czynników.
- 42) Zdolność do kompensacji niedoborów - plan utrzymywania nadwyżki płynności lub posiadania dostępu do źródeł płynności w stosunku do scenariusza warunków normalnych w krótkim, średnim i długim horyzoncie czasowym oraz na wypadek realizacji scenariuszy skrajnych, jak również plan sposobów dalszego pozyskania płynności, czy to poprzez nowe źródła finansowania, przystosowanie działalności lub inne działania określone w awaryjnym planie płynności. Zdolność do kompensacji niedoborów zawiera nadwyżkę płynności i jest od niej znacznie szersza.

Techniki wykorzystywane do ograniczenia ryzyka płynności

W celu określenia wpływu innych rodzajów ryzyk na płynność finansową Banku, przy analizie ryzyk uznanych przez Bank za istotne (w szczególności: ryzyka kredytowego, ryzyka operacyjnego, ryzyka stopy procentowej, ryzyka walutowego i ryzyka reputacji) dokonuje się przeglądu ich wpływu na ryzyko płynności.

W celu ograniczenia ryzyka płynności bank stosuje się poniższe zalecenia:

1. Kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku;
2. Utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego;
3. Ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz innych nadmiernych zaangażowań;
4. Wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia;
5. Utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości,

- jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania);
6. Kształtować bazę depozytową w taki sposób, aby udział depozytów terminowych w depozytach ogółem stanowił minimum 25 %.
 7. Stałe umowy współpracy z bankami umożliwiające przyjęcie lokat międzybankowych lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek;
 8. Pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami;
 9. Trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych;
 10. Wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych;
 11. Kształtowanie właściwych relacji z klientami – zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami – w celu zmniejszenia niepewności co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej.

Najważniejsze aspekty ryzyka na które narażony jest Bank

- 1) Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Banku,
- 2) Ryzyka związane ze stroną pasywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko nieprzewidywalnego zachowania się deponentów,
 - b) Ryzyko związane ze zdolnością pozyskania depozytów, oraz zaciągania kredytów i pożyczek,
 - c) Ryzyko poniesienia nieplanowanych kosztów, powodujące obniżenie wyniku finansowego Banku;
- 3) Ryzyka związane ze stroną aktywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych, lub możliwości zbycia tych aktywów,
 - b) Ryzyko braku wystarczającej ilości środków pieniężnych w kasach Banku,
 - c) Ryzyko niedotrzymania terminów spłat kredytów oraz innych należności;
- 4) Ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
- 5) Inne czynniki wpływające na ryzyko płynności Banku, do których zaliczamy:
 - a) Wzrost aktywów niepracujących,
 - b) Brak możliwości pozyskiwania nowych klientów,
 - c) Zmiany przepisów prawnych, mogących wpłynąć na spadek depozytów w Banku.

Bank Spółdzielczy w Radymnie w ramach zarządzania płynnością płatniczą banku wprowadził szereg zasad zarządzania płynnością bieżącą, a wśród nich są przede wszystkim

zasady zarządzania środkami na rachunku bieżącym banku, zasady zawierania transakcji lokacyjnych i depozytowych, zasady monitorowania oraz analizy zarządzania płynnością bieżącą, zasady zarządzania płynnością śróddzienną. Zagrożenie utraty możliwości zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku (zerwanie lokat terminowych w BPS S.A. ,sprzedaż bonów pieniężnych) jest bardzo znikome.

Aktualnie prowadzona przez Bank działalność finansowana jest w głównej mierze przez środki gospodarstw domowych. Pozostałe źródła finansowania z uwagi na ich niewielką skalę posiadają znikomy wpływ na wyniki pomiaru płynności w naszym Banku. Oceniając wpływ koncentracji zobowiązań wobec gospodarstw domowych na wyniki pomiaru płynności można jednoznacznie stwierdzić, że duży stopień rozdrobnienia zobowiązań w tej grupie powoduje, że koncentracja ta z uwagi na wewnętrzną strukturę (duża ilość depozytów o niskich jednostkowych kwotach) ma nieznaczny wpływ na wyniki pomiaru płynności w naszym Banku. Bank nie pozyskiwał dodatkowych źródeł finansowania działalności w 2018 r. Bank funkcjonuje w ramach zrzeszenia grupy BPS S.A.

XIII. Ujawnienia w zakresie buforów kapitałowych.

Ujawnienia w zakresie buforów kapitałowych obejmują:

Bufory kapitałowe	Wartość
1) wymóg połączonego bufora,	1.126.828
2) bufor zabezpieczający,	433.395
3) bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego,	
4) specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny,	
5) bufor ryzyka systemowego,	693.433
6) bufor instytucji o znaczeniu systemowym,	
7) bufor instytucji o globalnym znaczeniu systemowym,	
8) bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym.	

XIV. Ujawnienia z zakresu utworzenia (bądź nie) przez instytucję oddzielnego komitetu ds. ryzyka oraz liczby posiedzeń komitetu.

W Banku nie funkcjonuje oddzielny komitet ds. ryzyka.

XV. Ujawnienia z zakresu oceny odpowiedniości członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Zasady rekrutacji członków Zarządu i Rady Nadzorczej (zasady oceny na podstawie art. 22aa ustawy Prawo bankowe), zasady zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej, liczba zajmowanych stanowisk dyrektorskich (w radach i zarządach innych podmiotów) przez członków Zarządu i Rady Nadzorczej.

Tryb i zasady wyboru członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Radymnie oraz oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej określa Procedura wyboru członków Rady Nadzorczej oraz dokonywania ocen odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, a także ocen Rady Nadzorczej oraz jej członków w trakcie trwania kadencji w Banku Spółdzielczym w Radymnie. Członków Rady Nadzorczej wybiera się na okres czteroletniej kadencji w głosowaniu tajnym, zwykłą większością oddanych głosów Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Radymnie w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania. Na koniec 2018 r. Rada Nadzorcza liczyła 6 Członków. W celu przeprowadzenia wyborów do Rady Nadzorczej, Przewodniczący Zebrania Przedstawicieli zarządza wybór Komisji Wyborczej oraz ds. ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej oraz Komisji Skrutacyjnej, w składzie każda co najmniej po dwie osoby, których zakres i sposób działania określone są w stosownych Regulaminach, stanowiących załączniki do Regulaminu obrad Zebrania Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Radymnie. Zgłoszenia kandydatów na Członków Rady Nadzorczej dokonuje się w formie ustnej lub pisemnej (podając imię i nazwisko kandydata) do Przewodniczącego Komisji Wyborczej oraz ds. ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej. Kandydaci do Rady Nadzorczej zgłaszani są spośród członków Banku.

Członek Banku, który zamierza kandydować do Rady Nadzorczej winien:

- a) wyrazić zgodę na kandydowanie (składając stosowne oświadczenie);
- b) wypełnić kwestionariusz dotyczący oceny kwalifikacji, reputacji oraz niezależności kandydata na członka Rady Nadzorczej.

Po wyrażeniu zgody na kandydowanie do Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Radymnie kandydaci przystępują do zaprezentowania własnej osoby w oparciu o dane zawarte w kwestionariuszu. Następnie, wypełnione przez poszczególnych kandydatów na Członków do Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Radymnie kwestionariusze przekazywane są do Komisji Wyborczej oraz ds. ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej. Kandydaci na członków Rady Nadzorczej podlegają ocenie odpowiedniości, na którą składa się ocena:

- a) kwalifikacji;
- b) reputacji;
- c) niezależności.

Kandydat na Członka Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Radymnie, aby spełnić minimalne wymogi w zakresie odpowiedniości winien uzyskać w ramach oceny scoringowej minimum 18 punktów. Kandydaci na Członków Rady Nadzorczej, którzy uzyskali minimum punktowe w zakresie odpowiedniości zostają wpisani na listę wyborczą według kolejności alfabetycznej.

1. Postanowienia poniższe dotyczą ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej jako organu kolegialnego, w trakcie trwania kadencji.
2. Na ocenę odpowiedniości składa się ocena:
 - 1) kwalifikacji;
 - 2) reputacji;
 - 3) niezależności.

Indywidualne oceny odpowiedniości członka Rady, jak również kolegialnej oceny odpowiedniości Rady Nadzorczej dokonuje Komisja Wyborcza oraz ds. ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej. Ocenie odpowiedniości podlega każdy z członków Rady Nadzorczej oraz Rada Nadzorcza, jako organ kolegialny. O wynikach przeprowadzonych weryfikacji oraz analiz oświadczeń członków Rady Nadzorczej informowane jest Zebranie Przedstawicieli poprzez złożenie sprawozdania, przez Przewodniczącego Komisji. Wydanie negatywnej oceny wymaga jej szczegółowego pisemnego uzasadnienia podpisanego przez wszystkich Członków Komisji.

Ocena indywidualna dokonywana jest jako ocena następcza - w trakcie kadencji Rady Nadzorczej. Indywidualna ocena następcza członka Rady Nadzorczej w trakcie trwania kadencji Rady jest przeprowadzana raz do roku. Uzupełniając oświadczenie członek Rady Nadzorczej powinien w szczególności wskazać zmiany, które zaszły w jego kwalifikacjach, reputacji oraz niezależności w stosunku do ostatniej oceny. Komisja przeprowadza

indywidualną ocenę następczą po dokonaniu analizy informacji zawartych w złożonym oświadczeniu. Indywidualna ocena kwalifikacji poszczególnych członków Rady Nadzorczej obejmuje ustalenie, czy osoba oceniana posiada formalne kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji nadzorczych (wiedza, umiejętności, doświadczenie). Ocena reputacji poszczególnych członków Rady Nadzorczej obejmuje ustalenie, czy zaistniałe fakty i okoliczności dotyczące reputacji, mają wpływ na reputację Banku. Kolegialna ocena Rady Nadzorczej przeprowadzana jest raz do roku, na każdym Zebraniu Przedstawicieli Banku Spółdzielczego. Ocena kolegialna Rady Nadzorczej, działającej jako organ, obejmuje ocenę ostrożnego i stabilnego nadzoru nad zarządzaniem Bankiem oraz ocenę reputacji Banku, jako pochodnej działań członków Rady Nadzorczej.

1. Rada Nadzorcza dokonuje oceny kwalifikacji członków Zarządu Banku w następujących sytuacjach:

- 1) cyklicznie raz w roku,
- 2) przed dokonaniem wyboru członka Zarządu Banku przez Radę Nadzorczą,
- 3) w przypadku ujawnienia okoliczności wskazujących na utratę kwalifikacji lub stwierdzenia utraty reputacji, ewentualnie w przypadku ujawnienia okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla obniżenia poziomu kwalifikacji zawodowych lub częściową utratę reputacji.

W przypadku zamiaru powołania Prezesa Zarządu Banku, Rada Nadzorcza zobowiązana jest stosować odrębną procedurę niż w przypadku zamiaru powołania pozostałych członków Zarządu Banku. W przypadku zamiaru powołania Prezesa Zarządu Banku, Rada Nadzorcza zobowiązana jest dokonać oceny kwalifikacji kandydata do objęcia tej funkcji już na etapie wyboru tego kandydata przed zgłoszeniem tej osoby do uzgodnienia z Komisją Nadzoru Finansowego, przy czym, kierując w tej sprawie wniosek, Rada Nadzorcza zobowiązana jest jednocześnie przekazać do Komisji niezbędne dokumenty potwierdzające posiadane przez kandydata kwalifikacje w zakresie określonym w odrębnych przepisach. W przypadku zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego kandydata na stanowisko Prezesa Zarządu Banku Spółdzielczego (w drodze podjęcia stosownej Uchwały przez Komisję Nadzoru Finansowego), Rada Nadzorcza przy podjęciu uchwały o powołaniu osoby uzgodnionej z Komisją Nadzoru Finansowego nie dokonuje ponownie oceny kwalifikacji chyba, że w międzyczasie zaistniały okoliczności oddziałujące negatywnie na poziom kwalifikacji, jak również podważające dotychczasową reputację kandydata na Prezesa

Banku. W przypadku gdy zaistnieje potrzeba powołania pozostałych członków Zarządu Banku Spółdzielczego, poza Prezesem Zarządu, Rada Nadzorcza zobowiązana jest przed wyborem kandydata na członka Zarządu Banku dokonać oceny kwalifikacji zawodowych oraz reputacji na etapie poprzedzającym dokonanie wyboru danego członka Zarządu Banku. Niezależnie od oceny członków Zarządu Banku, na etapie wyboru na określoną funkcję, Rada Nadzorcza zobowiązana jest do dokonywania oceny odpowiedniości w/w osób (oceny kwalifikacji i reputacji), co najmniej jeden raz w roku. Oceny funkcjonowania Zarządu jako organu kolegiального, Rada Nadzorcza dokonuje na etapie oceny sprawozdania Zarządu Banku z działalności za dany rok obrotowy oraz Zebranie Przedstawicieli poprzez udzielenie absolutorium. Rada Nadzorcza jest zobowiązana każdorazowo dokonać ponownej oceny kwalifikacji i reputacji członka zarządu, w przypadku, gdy ujawnione zostaną okoliczności, które mogą mieć wpływ na ograniczenie lub całkowitą utratę kwalifikacji czy też utratę reputacji. Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Radymnie nie zajmują stanowisk dyrektorskich w innych podmiotach.

Radymno, dnia 27.06.2019 r.